

Handläggare
Roberto Chaer
Telefon: 0761231980**Till**
Kulturnämnden

Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 för kulturförvaltningen

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner kulturförvaltningens underlag för budget 2026 med inriktning 2027 - 2028 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Maria Jansén
KulturdirektörLena Nilsson
Administrativ chef

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av administrativa staben i samarbete med verksamhetsavdelningarna. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 14 april.

Innehållsförteckning

1 Strategisk inriktning	3
2 Lokala utvecklingsbehov	7
3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden	7
4 Sammanfattande ekonomisk analys	31
4.1 Drift	31
4.2 Investeringar	33
5 Lokalförsörjningsplan.....	34
5.1 Sammanfattning.....	34
5.2 Planeringsförutsättningar.....	35
5.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	35
5.4 Samverkan	36
5.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet.....	36
5.5.1 Nuläge 31 januari 2025	36
5.5.2 Behov och planering av lokaler för år 2026-2033 (första planeringsperioden)	37
5.5.3 Behov och planering för lokaler år 2034-2045 (andra planeringsperioden)	38
6 Övriga redovisningar	38

Bilagor

Bilaga 1: KuNkuf 2026-2028

Bilaga 2: 115 LFP2025 Kulturförvaltningen

1 Strategisk inriktning

Kulturförvaltningens övergripande uppdrag är att Stockholm ska växa med ett starkt och fritt kulturliv. Kulturförvaltningen ska verka för medborgarnas lika möjligheter att ta del av och skapa kultur (deltagande) samt ett kreativt och attraktivt Stockholm (kulturutbud).

Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur är en nyckelfråga för en rättvis och hållbar stad som präglas av delaktighet. Detta blir särskilt viktigt i en tid av lågkonjunktur och i en i övrigt orolig värld.

Nedan redovisas kortfattat ett antal strategiska prioriteringar och utvecklingsbehov som under den kommande treårsperioden bidrar till att uppnå stadens vision på sikt och kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Prioriteringar

För att kulturförvaltningen ska kunna fortsätta att bedriva verksamhet i nuvarande omfattning är det helt avgörande att förvaltningen kompenseras för generella kostnadsökningar under planperioden. Eftersom förvaltningens verksamhet är personalintensiv uppgår löneökningarna till betydande belopp. Även lokalkostnaderna förväntas öka. Det är viktigt att säkerställa tillgängliga, funktionella och trygga rum i kulturförvaltningens verksamheter. Behovet av kontinuerligt underhåll och modernisering av lokaler för bibliotek och kulturskola är stort.

Hög prioritet – driftsbudget 2026

Museer och konst

Stadsmuseet prioriterar att stärka det publika utbudet. Det är också helt avgörande att förvaltningen kompenseras för intäktsbortfall till följd av omlokaliseringen av Medeltidsmuseet.

Evenemang

Evenemangsavdelningen prioriterar att utveckla kulturfestivalens utbud och samarbetet med civilsamhället. Medel behöver tillföras för att kunna bredda verksamheten.

Liljevalchs

Liljevalchs prioriterar fortsatt att bredda besökarbasen. För att ge satsningen på barn och unga rätt förutsättningar behövs en permanent justering av budgetramen som möjliggör drift av den nya skaparverkstaden.

Kulturstrategiska staben

Det är prioriterat att den ettåriga satsningen på Film Stockholm blir permanent. Ett permanent stöd möjliggör att satsningen kan fullföljas och ökar möjligheten att fler inspelningar förläggs till Stockholm. Även satsningen på dans, nya samlingslokaler och det fria kulturlivet är prioriterad.

Kulturskolan

Kulturskolan prioriterar att med utgångspunkt i den kulturskoleplan som är under framtagande utveckla verksamheten för att nå mer jämlikt över staden och för att nå barn och unga i

underrepresenterade grupper.

Stockholms stadsbibliotek

Stockholms stadsbibliotek prioriterar att etablera ett digitalt folkbildningscenter i anslutning till ett bibliotek och att anställa ytterligare biblioteksvårdar för att kunna utöka öppettiderna.

Hög prioritet – investeringar 2026-2028

Flera av Kulturskolans och bibliotekens lokaler är kraftigt eftersatta vad gäller underhåll och funktionalitet. Det finns stora behov av renovering. Flytten av Medeltidsmuseet medför behov av investeringsmedel. Liljevalchs konsthall (Bergstenshuset) har visat sig ha ett behov av teknisk upprustning.

Önskvärt – investeringar 2026-2028

Flera av kulturförvaltningens lokaler är i behov av tillgänglighetsanpassningar.

En annan önskvärd investering avser ombyggnad av Fanfaren i Farsta till ett kulturhus.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Bidra till att ge alla stockholmare tillgång till ett rikt kulturliv och tillgänglig samhällsservice

- Erbjuda avgifts- och entréfria kulturupplevelser
- Stärka och tillgängliggöra evenemang som når alla stockholmare
- Tillgängliga, trygga och inbjudande bibliotek
- Verksamhetsanpassat och tekniskt upprustat stadsbibliotek
- Utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta
- Attraktiva museer av hög internationell klass
- Konstupplevelser av hög kvalitet för alla stockholmare
- Utökat stöd till samlingslokaler för att möta de behov som finns i staden
- Stödja studieförbunden som satsar på att nå fler stockholmare som behöver studieförbunden mest
- Stödja det fria professionella kulturlivet så att det fortsatt kan berika Stockholm och stockholmare i alla åldrar

Alla barn och unga i Stockholm ges lika möjligheter att ta del av kultur- och fritidsaktiviteter oavsett förutsättningar och var i staden de bor

- Inkludera alla barn och ungdomar i kulturlivet
- Stärka barn och ungas deltagande i Kulturskolan
- Fortsatt prioritering av barn och unga som målgrupp för biblioteken
- Liljevalchs konsthall ska vara en plats för barn och unga
- Satsning på att bereda plats för unga som både utövare och publik vid stadens evenemang
- Ett starkt, fritt och tillgängligt professionellt kulturutbud för alla barn och ungdomar
- Stärkta insatser i arbetet att utveckla och kvalitetssäkra fritidsgårdar, parklekar och

stadens kolloverksamhet inom ramen för förvaltningens samordningsansvar

- Förstärkt kommunikation av stadens kultur- och fritidserbjudanden till barn och unga

Bidra till att göra kultur till en självklar och integrerad del av förskola och skola

- Förskolebarn och elever upplever kultur i möte med professionella kulturaktörer varje skolår genom stödformen Kulan
- Fortsätta utveckla Kulturskolans samarbete med utbildningsförvaltningen
- Biblioteken stärker förmågan att försörja förskolorna med litteratur
- Utveckla möjligheten till att tillföra konst till fler skolmiljöer

Bidra till att fler av stadens äldre tar del av och utövar kultur

- Utveckla arbetet med Kultur för äldre
- Utöka satsningen på att erbjuda kulturupplevelser till ensamboende äldre

Skapa förutsättningar för stockholmare med funktionsnedsättning att ta del av och utöva kultur

- Implementera stadens program för tillgänglighet och delaktighet i förvaltningens verksamhet
- Utöka Kulturskolans verksamhet riktad till barn och unga med funktionsnedsättning

Särskilda satsningar i stadens fokusområden

- Prioritera målgruppen barn och unga i kommunikationsarbetet, med särskilt fokus på kommunikationsaktiviteter i stadens fokusområden
- Fortsätta med Kulturskolans dagkollo i samverkan med stadsdelsförvaltningar i fler av stadens fokusområden
- För att nå underrepresenterade grupper med ordinarie kolloverksamhet prövas lokalt förankrade kolloambassadörer
- Utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum
- Översyn av lokaliseringen av Bredängs bibliotek
- Utredda möjligheten att stärka Skärholmens bibliotek som nodbibliotek
- Stärka samarbetet mellan Kulturhuset Stadsteatern Skärholmen och Kulturskolan

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Kulturförvaltningens verksamheter är miljömässigt hållbara

- Ökad medvetenhet och kunskap för hållbar utveckling
- Minskad klimatpåverkan
- Nytt verksamhetssystem med utvecklad logistikhantering inom biblioteken

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Goda förutsättningar kulturella och kreativa branscher att etablera sig och verka i Stockholm

- Utökat stöd till kulturetablering och utveckling för att möta kommande behov av nya

scener och mötesplatser

- En större filmfond ger större intäkter och fler arbetstillfällen för stockholmarna

I stockholmarnas stadsmiljö finns kulturplatser, konst och väl omhändertagna kulturmiljöer

- Ta tillvara kulturmiljö när staden växer
- Kunskap om Stockholms kulturmiljöer
- Utöka den offentliga konstens spridning i Stockholm
- Ateljéstrategi 2024 - 2026
- Etablera nya platser för kultur runt om i staden

Kulturförvaltningen har god beredskap inför kriser och oförutsedda händelser

- Värna och skydda kulturarvet vid kris- och krigssituationer
- Uppdrag med beredskapslager och civilförsvarsuppbyggnad

Kulturförvaltningens verksamheter bidrar till en tryggare stad

- Öppna och trygga evenemang
- Utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum
- Säkerställa tillgängliga, funktionella och trygga biblioteksrum
- Fortsatt utveckla rutiner, verksamhet- och kontrollsystem samt ärendebereidning som möter höga krav på en tillförlitlig stödgivning
- Kompetensutveckling för ökad trygghet i tjänstemannarollen samt i bemötande och krisberedskap
- Fortsätta platssamverkan och bidra till ökade kraven på brottsförebyggande arbetet

Kulturförvaltningen bidrar till en öppen, jämställd och demokratisk stad

- Säkerställa tillgång till information och kunskap och verka för fri åsiktsbildning och deltagande i det demokratiska samhället genom öppna och tillgängliga bibliotek och kulturinstitutioner
- Skapa likvärdiga förutsättningar till digital inkludering för alla stockholmare via stadens bibliotek

Särskilda satsningar i stadens fokusområden

- Arbeta för att förverkliga planer på en större scen i Kista
- Utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum
- Arbeta för utveckling av en kreativ nod i Fagersjö i Farsta
- Utställningsnod i Skärholmen

Digitalisering

- Ge stockholmare tillgång till digital utrustning och infrastruktur på biblioteken
- Stärka stockholmarnas medie- och informationskunnighet genom bibliotekens verksamhet
- Parallella satsningar på digitala och fysiska medier för att stödja mötet mellan bok och

människa

- Digital inkludering och deltagande i Kulturskolan
- Nödvändig digital infrastruktur för förvaltning och tillgängliggörande av Stadsmuseets samlingar

2 Lokala utvecklingsbehov

- Att utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum är en särskild satsning under perioden.
- Kulturförvaltningen arbetar under perioden för att förverkliga planer på en större scen i Kista.
- Kulturförvaltningen har inlett diskussioner med Farsta stadsdelsförvaltning och stadsledningskontoret för utveckling av en kreativ nod i Fagersjö i Farsta.
- Utställningsnod i Skärholmen.

3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden

Kulturförvaltningen ska skapa goda förutsättningar för både stadens institutioner och det fria kulturlivet med målsättningen att ge alla stadens invånare tillgång till kulturupplevelser av hög kvalitet. Kulturförvaltningens verksamhetsansvar inbegriper Stadsmuseet, Medeltidsmuseet, Stockholm konst, Stockholmia forskning och förlag, Stockholms stadsbibliotek, Liljevalchs konsthall, Kulturskolan samt Evenemangsavdelningen.

Kulturförvaltningen ansvarar också för stödgivning till det fria kulturlivet, samlingslokaler och studieförbund samt har ett samordningsuppdrag för barn, kultur och fritid. Kulturförvaltningen ger även stöd i kulturstrategiska frågor inom Stockholms stad.

Nedan beskrivs de utmaningar, prioriteringar samt önskade effekter för verksamheten som kulturförvaltningen identifierat under perioden 2026 – 2028 med utgångspunkt i en analys av omvärlden, utvecklingsområdena och behov hos verksamhetens målgrupper.

Inriktningsmål 1: Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Bidra till att ge alla stockholmare tillgång till ett rikt kulturliv och tillgänglig samhällsservice

Kulturförvaltningen har som mål att alla stockholmare ska ha lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Den generella nöjdheten med kulturförvaltningens verksamhet är hög bland stockholmarna och förvaltningen når ut brett till vissa målgrupper. Samtidigt finns det tydliga skillnader i deltagandet kopplat till socioekonomiska, demografiska och geografiska faktorer. Kulturförvaltningen når inte ut jämt till alla stadsdelsområden.

Parallellt med den digitala utvecklingen finns det ett växande behov av fysisk kultur och fysiska mötesplatser för olika målgrupper i staden. Förväntningarna från invånarna är stora, både vad gäller det digitala och det fysiska utbudet. Genom att fokusera på att tillgängliggöra verksamhet i hela staden och på att skapa mötesplatser för kulturupplevelser kan kulturförvaltningen skapa förutsättningar för ett rikt och jämlikt kulturliv, och ett Stockholm

som håller samman.

Kulturförvaltningen satsar under perioden fortsatt på korrekt, tillgänglig och attraktiv kommunikation som ett strategiskt verktyg för att effektivt och träffsäkert nå ut med information om verksamhetens alla erbjudanden till målgrupperna.

Erbjuda avgifts- och entréfria kulturupplevelser

Ett ansträngt ekonomiskt läge med ökade kostnader förstärker redan existerande klyftor. De med svagare ekonomiska förutsättningar får ännu sämre möjligheter att ta del av kultur och andra fritidssysselsättningar. Det är av yttersta vikt att fortsatt kunna erbjuda denna typ av trygga, avgifts- och entréfria evenemang och program till stockholmare och besökare.

Stärka och tillgängliggöra evenemang som når alla stockholmare

Det har kanske aldrig varit viktigare att skapa möten mellan olika grupper av stockholmare som idag och under de kommande åren. Evenemang som Kulturfestivalen, Kulturnatten och Nobel Week Lights är exempel på evenemang där alla samhällsgrupper samlas och möts. För att nå ut till alla stockholmare och få människor från olika delar av staden att mötas fortsätter Evenemangsavdelningen att utveckla och erbjuda målgruppsanpassade evenemang i stadens centrum. Genom strategisk och genomtänkt blandning av utbud, val av spelplatser och marknadsföring kan kulturevenemang bidra till att bryta segregationen i staden. De olika evenemangen följs alltid upp med bland annat kundundersökningar för att säkerställa medborgarnas önskemål och inflytande.

Kulturförvaltningen ser mycket positivt på fortsatt samarbete med trafikkontoret och Levande Stockholm. Genom detta samarbete kan kulturprojekt säkerställas och erbjudas stockholmarna runtom hela staden.

Visionen för Kungsträdgården är att fortsätta utöka framgångarna med mer verksamhet främst under hösten och vintern. Kulturförvaltningen för även fortsatt dialog kring en ny vision och en eventuell ombyggnation av parken. En ny arbetsgrupp tillsammans med fastighetskontoret, trafikkontoret, idrottsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret skall tillsättas. Scentaket i Kungsträdgården är i stort behov av en omgående renovering. Avdelningen uppdaterar projekteringen av en renovering då prisbilden med stor sannolikhet har förändrats och kommer kräva investeringsmedel.

Under perioden kommer avdelningen att även arbeta med ansökan om fotbolls-EM 2029, basket-EM 2027 men även vissa jubileumsfiranden 2026 som HMK Kungen 80 år, HMK Kungen och Drottningens Guldbrylllop samt samarbete med Kungliga Operans firande av Hovkapellet 500 år.

Tillgängliga, trygga och inbjudande bibliotek

Öppettiderna, inte minst i ytterstaden, är avgörande för att få fler stockholmare att komma till biblioteken. Det är eftersträvänsvärt att kunna ha biblioteken öppna över hela året, särskilt i stadsdelar där många är kvar under sommaren. Kulturförvaltningen prioriterar därför under perioden fortsatt arbete med att öka bibliotekens tillgänglighet.

Biblioteken kommer fortsatt att utveckla programverksamheten som ses som avgörande för

bibliotekens roll som mötesplats och arena för inspiration, lärande och deltagande. Detta sker bland annat genom förbättrade möjligheter till medskapande för bibliotekets användare, välkomnande bemötande samt nödvändiga rumsliga förbättringar.

I syfte att utöka öppettiderna på kvällar och helger kommer en större satsning på deltidsanställda biblioteksvårdar att genomföras. Särskilda satsningar görs för att utöka antalet vårdar på bibliotek i stadens fokusområden.

Ordinarie öppettider kompletteras under perioden med målgruppsanpassade öppettider så kallade selektivt öppet och meröppet vilket innebär att biblioteken kan användas utan närvarande personal. Under perioden kommer tidigare säkerhetsbedömningar av lokalerna ses över i syfte att identifiera ytterligare bibliotek som kan meröppnas. För att kunna omvandla ytterligare bibliotek till meröppna kommer det krävas anpassningar och investeringar i lokalerna som inte ryms inom ordinarie budget.

Det har hög prioritet att förbättra öppettiderna och effekten blir fler besökare.

En testbädd för biblioteks- och kulturverksamhet etablerades i Liljeholmen 2024 och arbetar med att identifiera prototyper för bibliotekstjänster i nära medborgardialog. Projektet löper fram till och med 2027. Parallellt arbetar kulturförvaltningen med att ta fram underlag för utredningsbeslut, inriktningsbeslut och genomförandebeslut av en större biblioteks- och kulturnod i Liljeholmen.

Sett till stadens befolkningsprognos med en tillväxt på 29 procent i Skärholmen bör lokaliseringen av Bredängs bibliotek ses över. Det kan bli aktuellt med annan placering inom stadsdelen. Biblioteket är idag ett av stadens mest besökta sett till yta. Likaså är det prioriterat att se över möjligheten att utöka storleken på Skärholmens bibliotek för att stärka biblioteket som nodbibliotek och om möjligt få bättre kontakt med markplan för att öka synlighet och kunna ge bättre service.

Det är fortsatt viktigt att säkerställa tillgängliga, funktionella och trygga biblioteksrum. Samtidigt behöver biblioteksrummet utvecklas. Med erfarenhet från de trygghetsrenoveringar som genomförts i bland annat Skärholmen, Högdalen och Rinkeby finns koncept för hur andra bibliotek kan anpassas och göras tryggare. Behovet av kontinuerligt underhåll och modernisering av lokalerna är stort och kommer att bli större. Underhållskostnaderna för nuvarande lokalbestånd beräknas till 5,4 mnkr för planperioden. Att skjuta upp underhållet kan bidra till högre kostnader för renovering på sikt.

Biblioteken får många frågor om hjälp med ärenden av medborgarservicekaraktär, som bankärenden, blankettfrågor, brev från myndigheter och liknande. Biblioteken söker nu samverkan med stadsdelarna kring medborgarservice. Samlokalisering och samarbete mellan medborgarkontor och bibliotek säkerställer att vi tillsammans kan nyttja stadens resurser mer effektivt och ta oss an det stora behovet av medborgarservice som många stockholmare efterfrågar.

Verksamhetsanpassat och tekniskt upprustat stadsbibliotek

Under perioden genomförs en nödvändig utökad renovering och verksamhetsanpassning av Stadsbiblioteket (Asplundhuset) vilket skapar helt nya förutsättningar för stadens största

bibliotek att möta stockholmarnas behov av relevanta bibliotekstjänster.

När biblioteket åter öppnar i slutet av 2027 kommer den publika verksamhetsytan ha utökats med 400 kvadratmeter med fokus på barn och unga samt programverksamhet.

Hyreskostnaderna som följer med renoveringen är omfattande och måste kompenseras om nuvarande nivå på Stockholms stadsbiblioteks biblioteksstruktur ska bibehållas. Om de ökade kostnaderna inte kompenseras inför 2027–2028 kommer biblioteken behöva minska ned sin nuvarande verksamhet.

Projektet medför även kostnader projektet som ligger utanför den fastlagda projektbudgeten. Hit hör främst kostnader för evakueringslokal, ej aktiverbara engångskostnader som faller på kulturförvaltningen samt stöd från projektledare och inredningsarkitekt i processen från inriktningsbeslut till projektavslut år 2027. Här krävs en återkommande och tydlig dialog med stadsledningskontoret och fastighetskontoret.

Utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta

Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum rymmer kulturskola och bibliotek. Kulturhuset är i behov av en större underhållsrenovering. Denna bör sammanfalla med en satsning på att utveckla verksamheten för att bättre möta invånarnas behov. Under 2024 har kulturförvaltningen undersökt de behov som finns i området. Analysen visar på behov av att möta en växande befolkning i Farsta, erbjuda attraktiva och tillgängliga aktiviteter för fler barn och unga, ge plats för lokala kultur- och föreningsverksamheter och eget skapande samt öka tryggheten i närområdet och bidra till ett mer attraktivt och levande centrum.

Ett mer sammanhållet kulturhus i förvaltningens regi med verksamhet för bibliotek, kulturskola, kulturaktörer och civilsamhälle kan spela en avgörande roll i det förebyggande trygghetsskapande arbetet i stadsdelen, samtidigt som det skapar bättre förutsättningar för invånarna att ta del av och skapa kultur. En utveckling av Kulturhuset Fanfaren ligger även i linje med stadens ambition att etablera en biblioteksnod i varje stadsdel. Under perioden fortsätter kulturförvaltningen att utreda och utveckla verksamheten och lokalerna. I samband med detta kommer möjligheten till en eventuell samlokalisering med Farsta stadsdelsförvaltnings medborgarkontor att undersökas.

Attraktiva museer av hög internationell klass

Stadens museer ska vara fria kunskapsinstitutioner med hög trovärdighet och djup och bred kunskap inom sina ämnesområden samt med publik verksamhet av brett intresse hög kvalitet. Avdelningen museer och konst arbetar kontinuerligt för att nå en så bred publik som möjligt.

Medeltidsmuseet behöver omlokaliseras från sina tidigare lokaler då riksdagsförvaltningen ska disponera dessa för sin verksamhet. De nya lokalerna vid Stortorget mitt i Stockholms medeltida kärna är väl lämpade för ändamålet. Det nya Medeltidsmuseet ska bli en besöksattraktion för såväl stockholmare som besökare, och hålla hög internationell klass. Det förutsätter att kulturförvaltningen fullt ut kompenseras för de ökade kostnader som omlokaliseringen och uppbyggnaden av det nya Medeltidsmuseet medför.

Stadsmuseet vill ta en ännu starkare position som en betydelsefull resurs i staden, och utvecklas till att bli alla stockholmarnas museum. Det finns en stor potential att utveckla

verksamheten och fullt ut nyttja redan gjorda investeringar. Museet vill därför fortsatt prioritera utvecklingsarbete för att stärka det publika erbjudandet och museets attraktionskraft, kunskapsuppbyggnaden och förvaltningen av samlingarna. Det handlar om utökade resurser för att bedriva en varierad och attraktiv utställnings- och programverksamhet, aktiv samlingsförvaltning samt förstärkt kunskapsuppbyggnad. Att utveckla museets gård som en arena för kulturupplevelser är också prioriterat. Inte minst mot bakgrund av den stadsutveckling som pågår i museets absoluta närområde vid Slussen

För att öka museiverksamhetens tillgänglighet avser Stadsmuseet även att inrätta en pedagogisk resurs med fokus på att erbjuda verksamhet för människor runt om i hela staden.

Stadsmuseet behöver också utökade resurser för att säkerställa nödvändig digital infrastruktur kopplad till museets samlingsdatabas för långsiktigt bevarande, användande och tillgängliggörande av Stadsmuseets samlingar. En digital infrastruktur ska stödja det förhållningssättet och underlätta för att den sprids och används vidare i olika sammanhang. Informationen vi delar ska vara tillgänglig och öppen men utan risk att enskildas integritet och rättigheter kränks.

Konstupplevelser av hög kvalitet för alla

Genom Liljevalchs och Stockholm konst skapas arenor för konsten att bidra som en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhällets och stadens utveckling. En konsthall i kommunal regi borgar för mångfald, konstnärlig kvalitet och är öppen för alla. Liksom alla aktörer konkurrerar Liljevalchs om stockholmarnas uppmärksamhet och måste vara snabb och följsam för att bibehålla sin relevans och möta en bred publik.

Liljevalchs kommer under perioden satsa på att kombinera längre utställningar med specialiserad programverksamhet såsom debatter, pandediskussioner, konserter, framträdanden och visningar. Liljevalchs kommer under perioden även att arbeta för att nå ett bredare åldersspann med sin verksamhet. Det kommer innebära att satsa på att omvärldsbevaka nationellt och internationellt, skapa ökad bredd i tema och uttrycksform samt på att utveckla kommunikationen av verksamheten och erbjudandet mot nya och befintliga målgrupper.

Att fortsatt kunna erbjuda fri entré på vissa tider bidrar till att skapa förutsättningar för lika tillgång till Liljevalchs verksamhet. En utvecklad och mer ändamålsenlig finansieringsmodell med möjligheten att behålla överskott och kunna fördela kostnader över tid skulle stärka verksamheten ytterligare.

Konststaden Stockholm är under utveckling och har en mycket stor potential. Konsten kan ta plats på nya sätt runt om i staden och verkligen finnas där den behövs allra bäst.

Utökat stöd till samlingslokaler för att möta de behov som finns i staden

Samlingslokalerna har viktiga demokratiska och sociala funktioner, särskilt i ytterstaden, för boende och civilsamhälle. Behovet av samlingslokaler ökar enligt kulturförvaltningens årliga analys i det växande Stockholm. Många samlingslokaler tvingas hantera ovanligt stora ökningar i lokalhyror och elkostnader och andra ökade priser. Det finns även ett fortsatt behov av stöd från staden för investeringar och renoveringar.

Under perioden 2026 - 2028 planeras en ny samlingslokal att etableras i Slakthusområdet, och en i Hässelby Gårds centrum. Etableringen i Slakthusområdet prioriteras i linje med kulturförvaltningens Lokalbehovsanalys för Stockholms kulturliv 2031. Etableringen i Hässelby Gårds prioriteras tillsammans med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning som konstaterat ett stort behov av en ny samlingslokal på platsen. Om dessa två satsningar faller väl ut och nya verksamheter etableras finns det behov av en högre budgetram för de lokalförvaltande organisationerna för perioden 2026 - 2028.

Många av stadens skolor har potential att kunna användas av förenings- och kulturlivet utanför skoltid. Utbildningsförvaltningen har under ett par år lett ett utredningsarbete som resulterat i en del förändringar som kommer att underlätta arbetet med att tillgängliggöra skolorna. Kulturförvaltningen arbetar tillsammans med utbildningsförvaltningen för att möjliggöra att fler skolor även kan användas av kulturföreningar. Detta kan komma att kräva finansiella resurser till bland annat lokalanpassningar för att kultur- och föreningslivet enkelt ska kunna hyra skollokaler under 2026 - 2028.

Stödja studieförbunden som satsar på att nå fler stockholmare som behöver studieförbunden mest

Studieförbunden bidrar till att göra Stockholm till en mer sammanhållen stad genom att utjämna utbildningsklyftor, ge fler stockholmare möjlighet att upptäcka ny kultur och vara aktiva i samhället. Ansträngd ekonomi till följd av minskade statliga stöd utmanar för närvarande studieförbunden. Kulturförvaltningen har fördjupat dialogen med studieförbunden som har påbörjat satsningar på ny verksamhet för att nå fler stockholmare, framför allt i ytterstaden, ofta i samverkan med samlingslokalerna.

Det statliga stödet till studieförbunden minskar under de kommande åren. Dessutom skärper staten riktlinjerna för stödet med syfte att ge studieförbunden möjlighet att satsa på de målgrupper som behöver folkbildningen mest. Om studieförbunden fullföljer sina satsningar och utökar sin verksamhet finns det behov av en högre budgetram för studieförbunden för perioden 2027–2029. Staden behöver säkerställa att de grupper som deltog i Ibn Rushds verksamhet även fortsatt nås av studieförbundens verksamhet.

Stödja det fria professionella kulturlivet så att det fortsatt kan berika Stockholm och stockholmare i alla åldrar

Stadens stöd till den fria konsten och civilsamhällets kulturaktörer är avgörande för det ska finnas ett angeläget och tillgängligt konst- och kulturutbud för stockholmarna och för de som besöker staden. Men också för att professionella konstnärer och kulturarbetare som bor i Stockholm ska kunna vara verksamma och försörja sig i sin hemkommun.

Kulturförvaltningens bedömning är att situationen i flera delar av kulturlivet är utmanande och kan komma att påverkas ytterligare de följande tre budgetåren. Främst gäller det aktörer med verksamhet i publika lokaler, som scener och samlingslokaler, verksamheter som är avgörande för stadens kulturella infrastruktur. Förvaltningen ser att stödet till det fria dansfältet samt till barnkulturen behöver fortsätta att stärkas. Även ateljéstödet behöver stärkas för att antalet konstnärer med tillgång till ateljé inte ska minska.

Stockholm en dansstad med potential

Stockholm är en nationell och internationell hub för den svenska danskonsten och dess utövare. Här finns hela utbildningskedjan från till exempel kulturskola, förberedande utbildningar till yrkesutbildningar av internationell klass, och flera av de tongivande scenerna inom det fria fältet som Dansens Hus, MDT (Moderna Dansteatern), Weld och Zebradans för den yngsta publiken.

Forskningsrapporten från Ung Livsstil visar att satsning på dans skulle kunna svara upp mot intresse hos en stor grupp unga tjejer som idag står utanför de offentligt finansierade kultur- och fritidsverksamheterna. Stockholm har stor potential att bli en än mer blomstrande dansstad förutsatt att infrastrukturen för dansen säkerställs från konstnärlig idé och process till möte och interaktion med publiken. Just nu finns ett momentum att lösa flera av dessa utmaningar tillsammans med ett dansfält som vill bidra, är vana vid samarbeten och samverkan, och som arbetar utifrån att resurserna används effektivt.

Inom det fria dansfältet pågår ett arbete i nära dialog med Kulturdepartementet och regionen kring utveckling av *Danskvarteret* i anslutning till Dansens Hus på Norra Bantorget. Målet är att etablera lokaler för produktion och daglig träning. Det är en viktig del för att skapa goda villkor för dansområdet och bidra till utvecklingen av dansutbudet i Stockholm. Från och med 2026 kommer behovet av kulturstöd för Danskvarteret arligen att aktualiseras.

På Dansens Hus och MDT får publiken möta stora gästspel bredvid mindre och mer experimentella föreställningar. Stockholm erbjuder också festivaler och plattformar, där enskilda konstnärer och producenter skapar möjlighet för Stockholmspubliken att ta del av ett rikt internationellt och lokalt utbud av danskonst samtidigt som de utgör en plats för konstnärlig utveckling för lokala koreografer. Festivalerna har stor betydelse som en del av dansens infrastruktur och bidrar till internationell uppmärksamhet och attraherar besökare, aktörer och medverkande från hela världen. Dansens Hus och MDT är utöver att vara gästspelsscener viktiga som samproducenter då de också kan erbjuda en scen och en publik. SITE, Höjden och Hallens residensverksamhet är också av betydelse i detta sammanhang.

Ateljéstöd till fler konstnärer

I Stockholms stad ökar ateljéhyror för konstnärer och många har svårt att möta ökade hyresnivåer. Ateljé- och studiestödet innebär en subventionering av yrkesverksamma bild- och formkonstnärers ateljéhyra under en treårsperiod. Söktrycket på stödet har ökat med 200 ansökningar per år från 2016 till 2024. Budget för stödmodellen möter i nuläget inte efterfrågan som bedöms öka under kommande år.

Ett ökat stödutrymme om 2 mnkr per år 2026 - 2027, totalt 4 mnkr skulle ge möjlighet för ytterligare cirka 200 konstnärer att komma in i systemet. Även konstnärer som är inne i systemet och vars hyror går upp skulle klara kravet på att det beviljade stödet max kan uppgå till 70 procent av årshyran.

Stöd till barnkulturproducenter för att stimulera ett attraktivt utbud

De senaste årens lågkonjunktur, inflation och kostnadsökningar har lett till en ansträngd ekonomisk situation för barnkulturproducenter. De försämrade produktionsvillkoren riskerar att hämma den konstnärliga utvecklingen och leda till ett större fokus på traditionella, lättillgängliga berättelser. Oförändrade stödnivåer till produktion av barnkulturföreställningar

riskerar att leda till återhållsamhet, konstnärlig stagnation minskat utbud och svårigheter för barnkulturaktörer att skapa kontinuitet och långsiktighet i sina verksamheter.

Alla barn och unga i Stockholm ges lika möjligheter att ta del av kultur- och fritidsaktiviteter oavsett förutsättningar och var i staden de bor

Att utveckla barn och ungas möjlighet till en meningsfull fritid och möjligheter att ta del av kultur på sin fritid är en prioriterad fråga för kulturförvaltningen, och för staden som helhet. Det behövs ökade medel för att nå ut till fler och nya målgrupper och för att upprätthålla en god kvalitet i befintliga verksamheter.

En femtedel av Stockholms invånare är under 18 år. En ökning av antalet barn sker primärt i de delar av staden där det sker större stadsutvecklingsprojekt. Antalet unga vuxna i åldern 19–24 år förväntas att öka under hela perioden. Inom gruppen barn och unga är det särskilt utmanande att nå tonåringar.

Barn och unga har olika behov och stadens verksamheter behöver vara lyhörda och erbjuda ett nyanserat utbud för att nå ut till alla. Enligt Region Stockholms rapport *En väv av vanor* finns det flera faktorer som påverkar barn och ungas kulturdeltagande i Stockholm. Det kan vara skillnader i tillgång till resurser, som pengar och tid samt i möjligheten att resa kollektivt till kulturaktiviteter. Det finns skillnader mellan flickor och pojkar när det gäller kulturdeltagande. Flickor är oftare aktiva inom kultur och konstnärligt skapande än pojkar. Barn och unga med utländsk bakgrund uppvisar delvis andra mönster av kulturdeltagandet. Till exempel besöker de oftare bibliotek men kan möta hinder när de vill delta i det övriga kulturlivet.

Forskningsrapporten från Ung Livsstil visar tydligt att om staden satsar strukturerat och långsiktigt på till exempel dans så möter det en stor grupp unga tjejer som idag står utanför de offentligt finansierade kultur- och fritidsverksamheterna. Genom att satsa på nya modeller av dansverksamhet möter staden ungas egna önsknings, får fler unga tjejer att aktivera sig på sin fritid och möter en ökad utmaning i staden vad gäller folkhälsa.

Inkludera alla barn och ungdomar i kulturlivet

Under 2025 påbörjas implementeringen av Stockholms stads nya program för barns rätt till kultur. Programmet har tre mål som konkretiserar stadens ambition för barns rätt till kultur i förskolan och skolan, på fritiden och i stadsmiljön. Den övergripande målsättningen är att alla barn och ungdomar, oavsett förutsättningar, ska ha goda möjligheter att upptäcka, uppleva och skapa många olika sorters kulturuttryck. Flera olika insatser behöver göras de kommande åren för att nå stadens ambition om att gå från att inkludera många till att inkludera alla barn och ungdomar i kulturlivet.

Stärka barn och ungas deltagande i Kulturskolan

Kulturskolan ska vara en tillgänglig och trygg plats där barn och unga kan möta varandra och skickliga pedagoger i konstnärligt lärande och skapande. Barn och unga ska ha samma möjligheter att upptäcka, prova på och utveckla sitt eget skapande oavsett förkunskaper, var de kommer ifrån eller under vilka förhållanden de växer upp.

Kulturskolan avser under perioden att med utgångspunkt i den kulturskoleplan som är under

framtagande utveckla verksamheten för att nå mer jämlikt över staden och för att nå barn och unga i underrepresenterade grupper. Den inriktning som föreslås för att göra verksamheten tillgänglig på olika tider och i olika format kommer om de ska kunna verkställas att kräva resurser. Kulturskolan avser att fortsätta sitt arbete med att utveckla verksamheten i samverkan med målgruppen och baserat på efterfrågan.

Kulturskolan har som ambition att under perioden permanenta projektet Kultur för alla som hittills finansierats av projektmedel från Kulturrådet, och som har som syfte att erbjuda mer öppna format och sänka trösklarna in i Kulturskolan för att nå fler.

Ett nytt format som Kulturskolan avser vidareutveckla är dagkollo inom musik och teater. Den testverksamhet som gjorts tillsammans med stadsdelen Järva och med Kulturskolans enhet Södermalm Östermalm har fallit mycket väl ut och varit fullbokad. Kulturskolans ambition är att fortsätta med dagkollo i samverkan med stadsdelsförvaltningar i fler av stadens fokusområden. Att utveckla dagkolloverksamheten på lovkursveckor och utöver de 500 barn och unga som redan deltagit nå ytterligare 1 500 barn kräver resurser.

Kulturskolan avser även att utveckla metoder för uppföljning av resultat och effekter som grund för fortsatt verksamhetsutveckling. Bland annat behövs bättre metoder för att följa upp resultaten i de öppna verksamhetsformaten.

Kulturskolan ska verka i trygga och ändamålsenliga fysiska och digitala miljöer. Ett flertal av Kulturskolans egna lokaler är kraftigt eftersatta vad gäller underhåll och viss funktionalitet. Det finns stora behov av renovering, lokalanpassning samt brand- och säkerhetsinvesteringar. Samtidigt behöver instrument kontinuerligt bytas ut och ny musik- och filmteknik samt annan teknik köpas in.

Kulturskolan avser fortsätta att fördjupa samverkan med utbildningsförvaltningen och etablera samverkan med friskolor samt andra förvaltningar för att där möjlighet finns få tillgång till lämpliga lokaler och för att effektivt nyttja stadens resurser. Avsikten är att utöka verksamheten. Specifika samarbeten som har identifierats som viktiga är samarbetet med biblioteket i Kulturhuset Fanfaren, Kulturhuset Stadsteatern Skärholmen och den kommande biblioteks- och kulturnoden i Liljeholmen.

Regeringens satsning på Fritidskortet ska implementeras under perioden. Detta berör även kulturförvaltningens verksamheter. Syftet med satsningen är att främja barns och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. Det ska särskilt kompensera barn i hushåll med låga inkomster.

För att följa riktlinjen för chefsstruktur i Stockholms stad, och på så vis bidra till måluppfyllelse och en god arbetsmiljö för både chefer och medarbetare, behöver Kulturskolan anställa fler chefer under perioden. Ytterligare medel behöver tillföras avdelningen för att leva upp till de nya riktlinjerna för chefsstrukturen.

Fortsatt prioritering av barn och unga som målgrupp för biblioteken

Bibliotekens prioriterade målgrupper fortsätter att vara barn och unga med fokus på läsfrämjande aktiviteter utanför skoltid samt förskolan. Särskild vikt läggs under perioden på unga 13–18 år. Att attrahera barn och unga görs genom att uppdatera biblioteksrummen så att det är möjligt att arbeta kreativt och medskapande med barn på deras fritid. Här kan

biblioteken spela en avgörande roll för en meningsfull fritid.

Att skapa ändamålsenliga rum för kvalitativ, modern och relevant barn/ungdomsverksamhet är centralt för att biblioteken fortsatt ska vara relevanta. Det finns här ett behov av att utveckla biblioteken för att skapa bättre ytor för att arbeta kreativt med ett vidgat textbegrepp och medskapande aktiviteter för barn på deras fritid. Att erbjuda barn och ungdomar tillgång till en meningsfull fritid och tillgång till kultur är en tydlig trygghetsskapande åtgärd.

När Stadsbiblioteket åter öppnar upp i Asplundhuset i slutet av 2027 kommer den publika verksamhetsytan ha utökats med 400 kvadratmeter med fokus på barn och unga samt programverksamhet.

Liljevalchs konsthall ska vara en plats för barn och unga

Liljevalchs avser under perioden att satsa särskilt på barn och unga. Konsthallen fortsätter att erbjuda barn och unga upp till 18 år gratis inträde till konsthallen. En skaparverkstad som uppmuntrar till generationsöverskridande skapande tillsammans med konstpedagoger och utövande konstnärer kommer att öppna under perioden. Skaparverkstaden planeras ha fri entré för en medföljande vuxen. Möjlighet till fria skolbesök under en uppstartsperiod undersöks. Satsningen på en skaparverkstad blir möjlig med hjälp av en tillfällig anslagsförstärkning i detta syfte under 2025. En permanent anslagshöjning är nödvändig för att satsningen ska kunna fortsätta.

Under perioden avser Liljevalchs även prioritera utvecklingsarbete för att attrahera besök från fler skolor med större geografisk spridning. Förstärkt kommunikationsarbete för att synliggöra Ung vårsalong som en möjlighet för fler planeras också.

Satsning på att bereda plats för unga som både utövare och publik vid stadens evenemang

Evenemangsavdelningens segregationsbrytande arbete avser att även omfatta satsningar på ungdomar främst i socialt utsatta områden. Detta sker genom en fortsatt satsning på feriearbeten som skapar goda introduktionstillfällen och ger ungdomar kontaktytor för framtiden och arbetsmarknaden. Här skulle en förenklad process och finansiering kunna ge god utväxling.

Evenemangsavdelningen avser också att återuppta satsningen på nya artister och unga talanger inom ramen för Kulturfestivalen i syfte att stärka Stockholm och Sverige som ledande musikstad och land.

Ett starkt, fritt och tillgängligt professionellt kulturutbud för alla barn och ungdomar

Det är av största vikt att den höga kvaliteten på kulturutbudet värnas och bibehålls samt att det finns bredd, spets och variation i utbudet. Det är centralt att barn och ungdomar får möjlighet att uppleva teater, konserter och annan scenkonst på olika scener i staden. De senaste årens lågkonjunktur, inflation och kostnadsökningar har lett till en ansträngd ekonomisk situation för barnkulturproducenter. Flera etablerade scener har tappat både helgpublik och publik från förskolor och skolor. De försämrade produktionsvillkoren riskerar att hämma den konstnärliga utvecklingen och leda till ett större fokus på traditionella, lättillgängliga berättelser i utbudet. Men nya tider behöver nya berättelser. Den offentliga stödgivningen måste följa med i

utvecklingen så att det fria kulturlivet fortsatt kan erbjuda ett brett utbud som barn och ungdomar upplever som relevant och angeläget. Oförändrade stödnivåer till produktion av barnkulturföreställningar riskerar att leda till återhållsamhet, konstnärlig stagnation minskat utbud och svårigheter för barnkulturaktörer att skapa kontinuitet och långsiktighet i sina verksamheter.

Stärkta insatser i arbetet att utveckla och kvalitetssäkra fritidsgårdar, parklekar och stadens kolloverksamhet inom ramen för förvaltningens samordningsansvar

Utifrån samordningsansvaret inom verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid utvecklar kulturförvaltningen, i nära samverkan med stadens stadsdelsförvaltningar, stadens fritidsgårdar, parklekar och kolloverksamhet. Det pågår ett intensivt arbete med kompetensutveckling av personal, funktionella och attraktiva lokaler och ett programutbud av hög kvalitet för de öppna fritidsverksamheterna.

Fritidsgårdarna

Stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar visar en hög ambition och riktning för stadens öppna verksamheter. Fritidsgårdarna ska nå fler unga och särskilt unga tjejer, och det ska ske genom långsiktiga utvecklingsinsatser som ger varaktiga resultat. Det behövs ökat antal programaktiviteter, trygga och attraktiva lokaler, stärkt kommunikation samt gedigna kompetensutvecklingsinsatser, bland annat för att få fler fritidsledare med eftergymnasial utbildning. Idag kan det skilja sig mellan 20 och 80 procent mellan stadsdelsförvaltningarna vad gäller andel fritidsledare med relevant utbildning. Den höga ambitionen förutsätter ökade resurser som allokeras till specifika ändamål. Det ökade anslaget till stadsdelsförvaltningarna för 2025 ger resultat och behöver ligga kvar på minst samma nivå under kommande år.

Parklekarna

Kulturförvaltningen har i samverkan med stadsdelsförvaltningarna tagit fram en strategi för stadens parklekar. Goda utemiljöer är en förutsättning för att främja god utevistelse, fysisk aktivitet, lek och social samvaro, vilket forskning visar bidrar till god hälsa och välbefinnande. Tillsammans med flera andra aktörer genomförs ett stort antal parallella insatser för att utveckla verksamheterna med målet att fler barn och unga i åldern 7–12 år har parkleken som del i sin vardag. Utomhusmiljön och parklekarnas byggnader har stora behov av långsiktiga och genomgripande upprustningar för att kunna erbjuda målgruppen attraktiva lekmiljöer samt för att uppfylla formella arbetsmiljökrav för personalen. Resursdrivande behov att åtgärda under perioden är insatser för att förbättra lokaler och utomhusmiljö, gemensamma metoder för uppföljning samt kompetensutveckling av personal. Det förstnämnda kräver både betydande ekonomisk förstärkning samt tydliga ambitioner och prioriteringar. Det är stadsdelarnas ekonomi som behöver möta den högre hyresnivå som följer på renoveringarna.

År 2026 är det 90 år sedan staden fick sin första parklek vilket ger ett fint tillfälle att lyfta denna unika verksamhet extra för stadens medborgare.

Kollo

Stockholms stads sommarkolloverksamhet ska vara en plats där barn och ungdomar från olika miljöer och stadsdelsområden kan mötas, skapa relationer och tillsammans njuta av

sommarlovet. Under de senaste åren har drygt 8 000 barn sökt plats till Stockholms stads sommarkollo. Staden kan idag erbjuda cirka 6 500 platser. Kulturförvaltningen har identifierat flera utvecklingsområden att satsa på under perioden för att uppnå stadens tydliga ambition avseende en volymökning av antal sökande från underrepresenterade grupper.

För att erbjuda en stadsövergripande kolloverksamhet för alla barn i hela staden behöver Stockholm utveckla utbudet med dagkollon. Detta bör vara ett komplement till de dagkolloverksamheter som redan erbjuds lokalt i stadsdelsområdena. En stadsövergripande dagkolloverksamhet skulle möta upp ett efterfrågat behov, sysselsätta många barn under sommarlovet och samtidigt bli en instegsmodell till traditionell kolloverksamhet med övernattnin. Ytterligare utvecklingsinsatser är att skapa fler tillfällen och platser för prova-på-kollon. Detta kräver ökade resurser.

En av utmaningarna för att uppnå mer jämlik kolloverksamhet är hushållens ekonomi. Den nya avgiftsmodellen, vars syfte är att ge hushåll i de lägre inkomstnivåerna bättre möjlighet att delta, är en viktig insats. Framledes behöver denna insats kompletteras med förändrade arbetssätt. Här intensifierar stadsdelsförvaltningarna nu arbetet med att öka vårdhavarnas tillit. Genom informationsinsatser i form av lokalt förankrade kolloambassadörer som verkar löpande under året kan staden motverka upplevda känslor av otrygghet och bygga relationer som ökar den tillit som krävs för att fler från dessa grupper ska delta i ordinarie kolloverksamhet. Först då kommer fler vårdnadshavare skicka sina barn till kollo.

Ett grundläggande och löpande utvecklingsområde är att skapa effektiva, uppföljningsbara och solida system för alla de aktörer som arbetar med verksamheten. Befintligt digitalt system för anmälningar har ett sista-datum på grund av teknisk utveckling och behöver bytas ut senast 2027. Det medför en kostnad för stadsdelarna 2026. Kulturförvaltningen kommer att informera stadsdelarna under våren 2025. Kostnaden uppskattas till totalt 3 mnkr, alltså cirka 300 tkr per stadsdel i genomsnitt.

Utveckla en förmedlingsstruktur för kultur på fritiden

Stadens fritidsverksamheter ska erbjuda en mångfald av kulturaktiviteter som en integrerad del av verksamheten. Under 2025 har kulturförvaltningen fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att bredda Kulanpremien (som idag tillämpas för kulturupplevelser på skoltid) för fritidshem, öppen förskola och öppna fritidsverksamheter. En kompletterande modell för förmedling av kulturprogram i stadens olika fritidsverksamheter förutsätter ett utökat utrymme i Kulanpremien. Kulanpremien bygger på en princip om samfinansiering (50/50) mellan kulturförvaltning och utbildningsförvaltning, stadsdelsförvaltning samt fristående förskola eller fristående skola. Om Kulan och befintlig princip om samfinansiering (50/50) används som utgångspunkt behöver medel för bokning av kulturprogram vara avsatta hos berörda fritidsverksamheter.

Förstärkt kommunikation av stadens kultur- och fritidserbudanden till barn och unga

God paketering och kunskap om målgruppens kommunikationsmönster kan vara hela skillnaden mellan att nå fram och inte nå fram. Kulturförvaltningen kommer under perioden att prioritera målgruppen barn och unga i kommunikationsarbetet, med särskilt fokus på kommunikationsaktiviteter i stadens fokusområden: Farsta, Hagsätra-Rågsved, Järva och

Skärholmen.

Kultur är en självklar och integrerad del av förskola och skola

Ett flertal aktuella rapporter betonar skolans centrala roll för barn och ungas kulturdeltagande och för att bredda kulturdeltagandet på längre sikt. Ett utökat samarbete mellan olika aktörer och politikområden, så som kultur och utbildning, är viktigt för att skapa mer jämlika möjligheter för alla barn och unga att ta del av och utöva kultur. Genom att ge barn och unga upplevelser av och kunskap om konst och kultur i skolan ges de också bättre möjligheter för att skapa ett liv med kultur och att se det professionella kulturutövandet som ett möjligt framtida yrkesval. Samtidigt ser förutsättningarna att möta kultur fortfarande olika ut i olika skolor och för olika grupper av barn.

Under 2025 påbörjas implementeringen av Stockholms stads nya program för barns rätt till kultur. Ett av programmets tre mål konkretiserar stadens ambition för barns rätt till kultur i förskolan och skolan. Flera olika insatser behöver göras de kommande åren för att nå stadens ambition om att gå från att inkludera många till att inkludera alla barn och ungdomar i kulturlivet.

Förskolebarn och elever upplever kultur i möte med professionella kulturaktörer varje skolår genom stödformen Kulan

Stadens egna kulturverksamheter ska vara självklara besöksmål för förskolor och skolor. Ur ett kompensatoriskt perspektiv är förskolan och skolan särskilt viktiga för de barn som inte har förutsättningar eller stöd hemifrån att delta i kulturlivet. Genom att satsa på att barn får upptäcka, uppleva och skapa kultur i förskolan och skolan kan staden bidra till att lägga grunden för kulturvanor i tidig ålder och utjämna skillnader i kulturdeltagande i framtiden.

Kulanpremien underlättar för förskolor och skolor att köpa in kulturprogram av hög kvalitet och stärker fria kulturaktörers möjlighet att få uppdrag i förskolan och skolan. Kulanpremien bygger på en princip om samfinansiering (50/50) mellan kulturförvaltning och utbildningsförvaltning, stadsdelsförvaltning samt fristående förskola eller fristående skola. Modellen förutsätter att förskolor/stadsdelsförvaltningar, skolor/utbildningsförvaltningen samt även fristående förskolor och skolor har avsatta medel för kultur och står för sina 50 procent av kostnaden för kulturköp.

2024 stod fristående förskolor och skolor för 14 procent av antalet kulturbesök. Detta kan jämföras med att 50 procent av förskolorna och 38 procent av grundskolorna inklusive anpassad grundskola är fristående. För att även elever i fristående skolor ska få ta del av utbudet behövs nya, mer resurskrävande arbetssätt och ökat ekonomiskt utrymme i Kulanpremien.

Fortsätta utveckla Kulturskolans samarbete med utbildningsförvaltningen

Samverkan och synlighet är en strategi för Kulturskolan för att nå fler barn och unga. Kulturskolans årskursverksamheter, Kulturskolans Orkesterskola/El Sistema som sker i samarbetet mellan Kulturskolan och utbildningsförvaltningen avses prioriteras under perioden. En utökad budget med 2 mnkr årligen för att inrätta fler tjänster skulle innebära en ökning med omkring 400 deltagare och uppstart av verksamhet på två nya skolor årligen.

Även annan årskursverksamhet där kulturskolepedagoger möter elever i skolan avses att utvecklas under perioden i syfte att nå ut brett till barn och unga och skapa intresse och lust till fortsatt kulturutövande.

Biblioteken stärker förmågan att försörja förskolorna med litteratur

Stockholms stadsbibliotek står inom kort utan bokbuss sedan bussen nått sin tekniska livslängd och beräknas tas ur drift under 2025. Bokbussen har använts för uppsökande arbete framförallt gentemot förskolorna. Då investeringsmedel saknas för att ersätta bussen kommer det rörliga och uppsökande arbetet att förändras under perioden. Målet är att upphandla en transporttjänst eller leasa ett antal elektrifierade fordon med personal som kan arbeta med transporter och uppsökande verksamhet. Flera mindre fordon ökar räckvidden och är bättre anpassade för storstadens behov än vad en större buss är. Stockholms stadsbibliotek behöver effektivisera och upprätta en logistikkedja som kan försörja framförallt förskolorna med litteratur. I kombination med ökade möjligheter till självservice kan personalen fokusera på språkstärkande och läsfrämjande aktiviteter före mediehantering i samband med besök till förskolan.

Utveckla möjligheten till att tillföra konst till fler skolmiljöer

Konst kan ge avgörande intryck som formar och berikar människor. Stockholms stads elever har genom den konst som finns i skolmiljöerna en unik möjlighet till bildning och förståelse för konstens uttryck. Resurserna räcker dock idag inte till att tillföra konst till alla pedagogiska miljöer inom staden. Här finns en stor potential för att fler barn och unga kan beröras och berikas av konstens kraft.

Fler av stadens äldre tar del av och utövar kultur

Målgruppen äldre blir allt viktigare i kulturförvaltningens arbete med att ge alla stockholmare lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Cirka 16 procent av stadens befolkning är 65 år eller äldre, och andelen 80 år och äldre ökar. Många äldre tar aktivt del av stadens kulturutbud och är i regel nöjda med sitt kulturdeltagande. Särskilt de allra äldsta har dock särskilda utmaningar och behov, både vad gäller möjligheten att ta sig till fysiska kulturplatser och att ta del av det växande utbudet av digital kultur. Kulturförvaltningen erbjuder ett utbud som är tillgängligt och anpassat för målgruppen, inte minst genom att arbeta uppsökande. Stadens bibliotek spelar även en viktig roll i att stärka målgruppens digitala kompetens.

Utveckla arbetet med Kultur för äldre

Stadens arbete med Kultur för äldre har gett fler äldre inom äldreomsorgen möjlighet att ta del av kulturprogram inom flera genrer. Kulturprogrammen har varit uppskattade och antalet bokningar har överträffat förväntningarna. Samtidigt noteras att antalet bokningar skiljer sig åt mellan olika verksamheter och stadsdelar. En viktig prioritering i det fortsatta arbetet är därför att skapa en mer jämlik tillgång till kulturprogrammen genom bättre uppföljning och riktade insatser. För att få bättre möjligheter till löpande uppföljning och styrning av utbud, anpassning efter efterfrågan samt fördelning över staden, behövs ett uppföljningsverktyg som är integrerat i webbplatsen. Arbetet för att ta fram ett digitalt statistik- och uppföljningsverktyg kräver utökade ekonomiska resurser.

Utöka satsningen på att erbjuda kulturupplevelser till ensamboende äldre

Det finns även ett behov av att erbjuda ensamboende äldre kultur och det finns en prövad modell för att möta detta. Inom ramen för projektet *Vi sjunger hos dig* har kulturförvaltningen testat och utvecklat en metod för att genomföra kulturaktiviteter hemma hos personer som inte har möjlighet att själva ta del av kulturupplevelser på grund av sjukdom och ålderdom. Modellen har testats i hemtjänsten på Järva med lyckat resultat. I dag finns ingen uppbyggd organisation och inga resurser inom Kultur för äldre eller inom hemtjänsten för att kunna erbjuda detta. Om kulturförvaltningen ska bredda målgruppen för Kultur för äldre är detta väl motiverad insats för att öka livskvalitet hos en målgrupp som ofta befinner sig i isolering.

Stockholmare med funktionsnedsättning har möjlighet att ta del av och utöva kultur Implementera stadens program för tillgänglighet och delaktighet i förvaltningens verksamhet

Kulturförvaltningen bidrar till stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla och har som mål att alla stockholmare ska ha tillgång till kultur. Stadens nya program för barns rätt till kultur lyfter att staden särskilt ska uppmärksamma barn och ungdomar med funktionsnedsättning eftersom det idag finns skillnader i deltagandet kopplat funktionsnedsättningar.

Kulturförvaltningen har ett särskilt ansvar för fokusområdet rätten till kultur och fritid och avser under perioden arbeta för att integrera stadens nya program för tillgänglighet och delaktighet i alla sina verksamheter.

Utöka Kulturskolans verksamhet riktad till barn och unga med funktionsnedsättning

Kulturskolan avser att under perioden utöka verksamhet med hög kvalitet och god tillgänglighet riktad till barn och unga med funktionsnedsättningar samt geografiskt sprida verksamheten riktad till barn och unga med funktionsnedsättningar. Kulturskolan vill även kompetensförsörja och kompetensutveckla med fokus på området barn och unga med funktionsnedsättningar. För detta behövs 1-2 mnkr tillföras avdelningen årligen.

Flera av Kulturskolans lokaler behöver rustas upp för att vara tillgängliga för barn och unga med funktionsnedsättningar. Ett exempel på det är Kulturhuset Fanfaren i Farsta som behöver extra resurser för ändamålet. Det behövs även fler lokaler som är anpassade för målgruppen om verksamhet för denna målgrupp ska kunna genomföras på samtliga enheter.

Särskilda satsningar i stadens fokusområden

- Prioritera målgruppen barn och unga i kommunikationsarbetet, med särskilt fokus på kommunikationsaktiviteter i stadens fokusområden Farsta, Hagsätra-Rågsved, Järva och Skärholmen.
- Pröva informationsinsatser i form av lokalt förankrade kolloambassadörer för att fler från underrepresenterade grupper ska delta i ordinarie kolloverksamhet.
- Utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum.
- Se över lokaliseringen av Bredängs bibliotek.
- Se över möjligheten att utöka storleken på Skärholmens bibliotek för att stärka biblioteket som nodbibliotek.

- Kulturhuset Stadsteatern Skärholmen har identifierats som en särskilt viktig samarbetspartner för Kulturskolan under perioden.

Inriktningsmål 2: Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

EU har satt höga mål om att Europa ska vara klimatneutralt år 2050. Den kulturella och kreativa sektorn förutses ta en större plats i detta arbete. Initiativet New European Bauhaus lanserades hösten 2020 och ska ses som en del i ett förverkliga EU-kommissionens initiativ om den gröna given som syftar till att göra EU klimatneutralt till 2050. I Stockholms stads miljöprogram formuleras att Stockholm ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställning.

Kulturförvaltningens verksamheter är miljömässigt hållbara Ökad medvetenhet och kunskap för hållbar utveckling

År 2025 är det sju år sedan propositionen Politik för gestaltad livsmiljö lanserades i Sverige. Att ta tillvara och utveckla konst och kulturhistoriska värden är centralt i arbetet. Initiativet har bidragit till att höja statusen för kultur och inte minst kulturmiljö. Kunskap om Stockholms kulturmiljöer är en förutsättning för en hållbar stadsutveckling och förvaltning av natur- och kulturmiljöer. Både för att kulturmiljö kan vara en del i den gröna omställningen och för att satsningar på att bevara kulturmiljöer kan vara en ekonomisk konkurrensfördel. Kulturarvet har en viktig roll i att förverkliga målen om den hållbara staden och kunskapsuppbyggnaden och har därför en stor betydelse för arbetet med Stockholms nya översiktsplan som inleds under 2025.

Biblioteken kan ännu mer nyttja sin roll som arena för demokratiska samtal och inspiration kring hållbarhetsfrågor, ny teknik och innovationer, stadsmiljö och utveckling. Detta sker med fördel i samverkan med akademien och näringslivet. Stockholms stadsbibliotek kommer fortsatt att arbeta för ökad medvetenhet kring de globala hållbarhetsmålen genom att tillhandahålla information samt arrangera programaktiviteter. Stockholms stadsbiblioteks samverkan med akademien fortsätter utvecklas för att tillgängliggöra den öppna vetenskapen. Det stärker stockholmarna, samhällets kunskapsutveckling, medborgarforskning och motverkar alternativa fakta. Genom att göra forskning och utbildning tillgänglig via information och populärvetenskapliga framställningar på biblioteken skapas förutsättningar för akademien att nå ut till stadens medborgare samtidigt som kunskapsstaden Stockholm växer.

Minskad klimatpåverkan

Energieffektiva verksamhetslokaler utgör en betydande del av kulturförvaltningens bidrag till att nå ett grönt och fossilfritt Stockholm. Den planerade renoveringen av Bergstenshuset i Liljevalchs konsthall har som ett av sina syften att göra huset mer energieffektivt. Liljevalchs ambition att under perioden skapa utställningar som kan vara aktuella över tid och på så vis minska på den material- och annan resursanvändning som utställningsproduktion innebär är ett annat bidrag till att minska klimatpåverkan.

Nytt verksamhetssystem med utvecklad logistikhantering

Bokhanteringen och transportererna mellan biblioteken utgör en omfattande logistikutmaning

för Stockholms stadsbibliotek där cirka 50 000 medier dagligen är under transport. Genom etableringen av ett bokhotell har de första stegen tagits för att utveckla logistiken och införandet av intelligent materialstyrning. En biblioteksverksamhet som utgår från ett stockholmsgemensamt bestånd ger stockholmarna en bättre och mer jämlik tillgång till samlingarna, samtidigt som mängden transporter kan minskas och resurserna inom biblioteksverksamheten nyttjas bättre. Ett nytt verksamhetssystem med tillhörande logistiksystem är nu under implementering och kommer uppta stort verksamhetsfokus fram till och med 2027. Samtliga medarbetare behöver utbildas i de nya systemen och samtliga arbetsprocesser ses över.

Stockholms stadsbibliotek står inom kort utan bokbuss sedan bussen nått sin tekniska livslängd och beräknas tas ur drift under 2025. Bokbussen har använts för uppsökande arbete framförallt gentemot förskolorna. Då investeringsmedel saknas för att ersätta bussen kommer det rörliga och uppsökande arbetet att förändras under perioden.

Stadsbiblioteket avser under perioden upphandla en transporttjänst eller leasa ett antal elektrifierade fordon med personal som kan arbeta med transporter och uppsökande verksamhet mot framförallt förskolor. Denna lösning ersätter den tidigare dieseldrivna bokbussen. Flera mindre fordon ökar räckvidden och är bättre anpassad för storstadens behov än vad en större buss är. Den nya lösningen innebär också ökade möjligheter till självservice som gör att bibliotekspersonalen kan fokusera på språkstärkande och läsfrämjande aktiviteter i samband med besök till förskolan.

Inriktningsmål 3: Ett Stockholm med stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Goda förutsättningar för kulturella och kreativa branscher att etablera sig och verka i Stockholm

Det ansträngda ekonomiska läget innebär stora utmaningar för det fria kulturlivet. Fortsatt höga hyror utmanar många aktörer och hyresutvecklingen kommer skapa ett allt större problem. För att bibehålla bredd och kvalitet inom det fria kulturlivet är en prioritering en generell utsökning av stöden inom dessa verksamheter samt ett utökat ateljéstöd.

Utökat stöd till kulturetablering och utveckling för att möta kommande behov av nya scener och mötesplatser

Kulturförvaltningen har under åren 2022–2024 stöttat tillkomsten av flera nya scener och mötesplatser i Stockholm. Exempel är kulturhuset Stadsgårdsterminalen, Ö2 Scenkonst Södermalm i Boulevardteaterns tidigare lokaler, musikarenan B-K, Bio Fågel blå, musikproduktionsplatsen och scenen The Node, kulturscenen Maxim samt teaterscenen Konträr. Förvaltningen stöttar också kommande etableringar som till exempel kulturhuset House of Q, kulturscenen K2 samt Tekniska museets etablering av en filial i Tensta.

När staden växer och befolkningsmängden ökar uppstår nya behov som förvaltningen behöver möta. Nya etableringar av scener och mötesplatser samt kulturlötsningens proaktiva arbete för att inga strategiskt viktiga scener ska läggas ner ska säkerställa stockholmarnas tillgång till publika möten med en mångfald av konstnärliga uttryck. Insatserna stödjer utvecklingen av ett

fritt och rikt kulturliv som håller hög kvalitet och är tillgängligt för alla.

Etableringsstöd från staden är en viktig förutsättning för att kulturlivets egna initiativ om nyetablerade scener och mötesplatser ska kunna realiseras. Stadens stöd är ofta det som öppnar dörrar för ytterligare finansiering.

Förvaltningen behöver aktivt arbeta för att Stockholm ska ha scener inom alla konstområden på geografiskt strategiska platser, i linje med lokalbehovsanalysens slutsatser. Analysen pekar till exempel på framtida behov av en större scen i Kista, en samlingslokal i Slakthusområdet samt en kulturscen och mötesplats i Hässelby gård.

Kulturlotsningen och stödet ger med utökade resurser förvaltningen ökad potential att tillskapa fler scener och mötesplatser samt öka befintliga sceners möjligheter till att verka och utvecklas. Stödet och kulturlotsning möjliggör stärkta förutsättningar för kulturlivets infrastruktur, i linje med det kulturstrategiska programmet för Stockholms stad.

Utökat stöd för att möta behovet av produktionsplatser för dans

Inom det fria dansfältet pågår ett arbete kring ett *Danskvarter* med målet att etablera lokaler för produktion och daglig träning. En viktig del för att skapa goda villkor för den fria dansen och bidra till utvecklingen av dansutbudet i Stockholm. Från och med 2026 kommer behovet av kulturstöd för Danskvarteret om cirka 1 mnkr årligen att aktualiseras. För att kunna möta initiativ i denna storleksordning och samtidigt kunna fortsätta stödja alla de delar som det samlade kulturstödet ska möta behöver utrymmet för kulturstödet ram att öka.

Scen i Kista

Lokalbehovsanalys för Stockholms kulturliv 2031 preciserar det kommande behovet av scener, utställningar, samlingslokaler och ateljéer. Den större scen i Kista som kulturförvaltningen arbetar för att förverkliga kommer att behöva bred samverkan från flera aktörer, inom staden och externt. Genom arbetet med Fokus Järva är stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningen centrala i förverkligandet. Scenen ska drivas av en eller flera kulturaktörer och fungera för de behov som finns i Kista och Järva men också kunna vara en destination för ett större område i Stockholmsregionen.

En större filmfond ger större intäkter och fler arbetstillfällen för stockholmarna

Under 2023 fattade Film Stockholm beslut om totalt 16,3 mnkr till samproduktioner och talangutveckling. 216 ansökningar inkom och av dessa har 23 nya samproduktionsbeslut fattats. Samproduktionsinsatserna har bidragit till att film- och TV-produktioner valt att förlägga (eller kommer att förlägga) hela eller delar av sin produktion i Stockholm. Av de samproduktioner som producerats i Stockholm 2023 har hittills cirka 10 200 arbetsdagar/tillfällen rapporterats. Produktionerna 2023 har en total prognosticerad omsättning i Stockholm på 174 mnkr. Antal produktioner men framför allt storleken på produktionen påverkar spendering. Stora produktioner där Film Stockholm kan gå in med enskilt belopp ökar möjligheten att lägga hela produktionen i Stockholm. 2024 spelades Saltkråkan in i Stockholms skärgård. Inspelningen genererade ökade intäkter för lokala näringsidkare och förväntas attrahera besökare till Stockholm. Stockholm stad och Region Stockholm kan tillsammans gå i takt så att fler filmer spelas in i Stockholms stad och region.

Grovt räknat, kan en förstärkning på 8 mnkr för finansiering av film och tv-produktion i Stockholmsområdet generera ytterligare cirka 50 arbetstillfällen upp till 12 månader och en ytterligare omsättning i regionen på totalt mellan 30–60 mnkr. Budgeten för 2025 till Film Stockholm ökade med 2 mnkr vardera från staden respektive regionen. Det är prioriterat att denna satsning fortsätter och ytterligare 2 mnkr behöver tillföras från Stockholm stad för att fullfölja satsningen. Ytterligare ökat stöd är en möjlighet för att fler inspelningar förläggs till Stockholm.

I stockholmarnas stadsmiljö finns kulturplatser, konst och väl omhändertagna kulturmiljöer

Utöka konstens spridning i Stockholm

Konststaden Stockholm är under utveckling och har en mycket stor potential. Den offentliga konsten är kultur som stadens medborgare och besökare kan ta del av i sin vardag oavsett var i staden man befinner sig. Tack vare enprocentsregeln finns det mycket offentlig konst i Stockholm. Samlingen växer dock kontinuerligt och resurserna för att ta hand om konstverk av olika material och uppbyggnad behöver justeras. Under det senaste dryga decenniet har konsten på allmän platsmark vuxit med drygt tio procent, medan anslaget har varit oförändrat. Resurser behöver tillföras för att kunna upprätthålla och fortsatt utveckla arbetet.

Genom utökade resurser för att tillföra konst till alla pedagogiska miljöer inom staden finns även en stor potential för att fler barn och unga kan beröras och berikas av konstens kraft.

Ateljéstrategi 2024 - 2026

När Stockholm utvecklas och växer behöver nya produktionsplatser för konsten planeras in. I arbetet med Ateljéstrategi 2024 - 2026 ligger fokus på Järva och Söderort där yrkesverksamma konstnärer som vill bilda ateljéföreningar kommer att få förstärkt kulturlotsning. Kulturförvaltningen samverkar med stadens fastighetsbolag för att få fram lämpliga och prisvärda lokaler. Kulturförvaltningen har också etablerat ett samarbete med Tensta konsthall, Wip:sthlm i Västberga, Konsthall C i Hökarängen och FOLK i Skärholmen för att nå konstnärer på fler platser. De konstnärliga högskolorna kommer också att involveras i arbetet med att skapa arbetslokaler för ytterligare minst 200 konstnärer under treårsperioden.

Etablera nya platser för kultur runt om i staden

Kreativ nod i Fagersjö

Kreativa noder är en verksamhetsidé som bygger på att Stockholm behöver fler platser för konstnärligt skapande där flera olika målgrupper kan mötas i olika intressegemenskaper. Fagersjö i Farsta är en prioriterad plats där det finns möjliga lokaler. Kulturförvaltningen har inlett diskussioner med Farsta stadsdelsförvaltning och stadsledningskontoret. Under de kommande åren handlar det om att skapa en process för att förverkliga en ny verksamhet i Fagersjö, baserad på behov i närområdet. Kulturförvaltningens roll är att fungera som katalysator och initiativtagare för att skapa bra förutsättningar och hitta en aktör som kan driva den kreativa noden i Fagersjö.

Lokala mötesplatser på Årstafältet och i Högdalen

Lokala mötesplatser i helt nybyggda bostadsområden är en av de lokaltyper och verksamheter som lyfts fram i kulturförvaltningens rapport Lokalbehovsanalys för Stockholms kulturliv 2031. Årstafältet och Högdalen är två platser som kulturförvaltningen prioriterar.

Etableringen kommer att kräva särskilda kommunikativa insatser med lokala aktörer för att förtydliga värdet av en lokal mötesplats och beskriva hur det kan bli en gemensam tillgång i ett nytt eller förnyat område. Kulturförvaltningen har en proaktiv roll och etableringsstöd kan bli aktuellt för att förverkliga sådana mötesplatser.

Utställningsnod i Skärholmen

Skärholmen har i Lokalbehovsanalysen bedömts vara rätt plats för en ny utställningsarena där statliga och fria kulturaktörer samverkar. Stockholmarnas tillgång till utställningar och programverksamhet skulle öka, och statliga och fria aktörers publika kontakter och verksamheter skulle kunna utvecklas. Stadsdelsförvaltningen i Skärholmen har visat på stort intresse och vilja att bidra till att förverkliga idén. Kulturförvaltningen undersöker möjligheterna att hitta en part som är intresserad av att drifva den tänkta verksamheten. Initiala kontakter visar på ett visst intresse av att närma sig målgrupper i Stockholms ytterstadsdelar. Kulturförvaltningen inriktar arbetet mot att identifiera de lokala förutsättningarna närmare i samverkan inom Fokus Skärholmen och utreda möjligheterna till extern finansiering.

Kunskap om Stockholms kulturmiljöer

Stadens historia och kulturmiljöer värnas. Stockholms rika mångfald av kulturmiljöer bär dess historia och gör den tillgänglig i människors vardag. Aktuell och tillgänglig kunskap om stadens kulturmiljöer är en förutsättning för stadens förvaltning och utveckling för att säkra en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Kulturarvet har en viktig roll i att förverkliga målen om den hållbara staden och kunskapsuppbyggnaden har därför stor betydelse för arbetet med stadens nya översiktsplan. Målsättningen är att samtliga värdefulla miljöer ska vara identifierade samt att det till dessa finns adekvata kunskapsunderlag. Vikten av att skydda kulturarvet i kris- och krigssituationer ställer ytterligare krav på att det ska finnas adekvata kunskapsunderlag för stadens kulturmiljöer.

En övergripande strategi för kunskapsuppbyggnad avseende stadens kulturmiljöer vägleder Stadsmuseets arbete. Kulturhistoriska värden beskrivs och motiveras fortsatt enligt museets arbetssätt för kulturhistorisk värdering. För att stödja staden som förvaltare och utvecklare av byggnader och miljöer bistår museet med stöd i kulturmiljöfrågor och bidrar med kunskapsunderlag så som kulturhistoriska inventeringar, vårdprogram och kulturmiljöanalyser. Stadsmuseet ansvarar för Stockholms klassificeringskarta där stadens kulturhistoriska värden redovisas och är remissinstans i bygglovs- och detaljplaneärenden samt övriga ärenden som kan förutses påverka eller förändra kulturhistoriskt värdefulla miljöer.

Stadsmuseet arbetar med att bygga upp, utveckla och förmedla kunskap om stadens kulturmiljöer och kulturhistoriska värden samt för att klassificera stadens byggnader och miljöer. Klassificeringen bidrar till att synliggöra kulturhistoriska frågor i stadens utveckling och används i det dagliga arbetet inom kommunens förvaltningar bland annat i samband med översiktsplanering, detaljplanering och bygglovsprövning. Uppdraget med klassificering är ett

långsiktigt och kontinuerligt arbete.

Museer och konsts forskning har i omfattande akademisk konkurrens beviljats stora anslag för forskning och för forskningsförmedling, som når ut både nationellt och internationellt. Det skapar förutsättningar för samverkan och externfinansierade projekt av stor betydelse för verksamheten på avdelningen och till gagn en levande, aktiv och aktuell historieskrivning som också når ut till många i och utanför Stockholm, samt bidrar till en välrenommerad forskningsmiljö. För att möjliggöra detta långsiktigt måste verksamheten ha grundläggande resurser. En viktig prioritering under kommande år kommer att vara uppbyggnaden av ett centrum för mikrohistoria.

Ta tillvara kulturmiljö när staden växer

Under 2025 påbörjas arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Arbetet ska verka för att göra Stockholm mer sammanhållet samt stärka den blågröna infrastrukturen. Den blågröna infrastrukturen skapar förutsättningar för ekologiskt funktionella miljöer. Här är kulturmiljöer i form av parker och kulturlandskap är viktiga element. Olika intressen kommer att behöva samverka och samordnas. För att värna stadens kvaliteter är det viktigt att arbetet utgår från kunskap om Stockholms kulturmiljöer samt att de kulturella perspektiven integreras i planeringen. Det är viktigt att kulturarvets betydelse lyfts och förtydligas i arbetet – kulturarvet har en viktig roll i att förverkliga målen om den hållbara staden. Staden arbetar även med att säkra sin beredskap vid kris- och krigssituationer. Arbetet kommer att intensifieras under de kommande åren.

Kulturförvaltningen har god beredskap inför kriser och oförutsedda händelser

Det geopolitiska landskapets förändring liksom det säkerhetspolitiska lägets försämring i Sverige ställer nya krav på såväl den civila som militära beredskapen. Oron i omvärlden påverkar och ställer nya krav även på kulturlivets aktörer och besökare. Staden arbetar med att säkra sin beredskap vid kris- och krigssituationer. Arbetet kommer att intensifieras under de kommande åren.

Värna och skydda kulturarvet vid kris- och krigssituationer

I detta sammanhang lyfts kulturarvets betydelse samt vikten av att värna och skydda kulturarvet vid kris- och krigssituationer. En förutsättning för att kunna skydda kulturarvet är att det finns adekvata kunskapsunderlag för stadens värdefulla kulturmiljöer.

Frågan om att flytta samlingar hanteras genom lagen (1992:1402) om undanförsel och förstörelse. Planering av sådana eventuella åtgärder pågår under ledning av länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och andra berörda myndigheter. Kulturförvaltningen följer utvecklingen noggrant och deltar regelbundet i möten med länsstyrelsen. En satsning på samlingsförvaltning och kunskapsunderlag om kulturmiljö vore dock en bra och ändamålsenlig investering i förbättrad beredskap.

Under kommande år krävs omfattande insatser för att se till att stadens värdefulla miljöer fullt ut är identifierade samt att det finns kunskapsunderlag som är relevanta och användbara för dessa miljöer utifrån stadens olika behov. Stora områden och bestånd behöver inventeras, värderas och klassificeras. Prioriteringar i arbetet utgår från stadens samlade behov. Arbetet

sker i dialog med berörda förvaltningar och i nära samverkan med stadsbyggnadskontoret.

Uppdrag med beredskapslager och civilförsvarsuppbyggnad

Evenemangsavdelningen fortsätter det utökade uppdraget med beredskapslager och arbetet med civilförsvarsuppbyggnad. Arbetet med logistik, lagerhantering och förvaltning av skydds- och förstärkningsmaterial fortsätter och kommer att öka.

Inom ramen för uppdraget har Evenemangsavdelningen identifierat ett generellt behov inom förvaltningarna av fler tjänstemän som har god kompetens av operativt arbete och utförande av uppdrag. Inte minst under pandemin upptäcktes brister och en svaghet av vissa verksamheter som staden var beroende av genom till exempel entreprenörer. I budget 2025 skrevs bland annat in att samhällskritiska funktioner skall övergå i stadens regi, något som ses som mycket positivt.

Kulturförvaltningens verksamheter bidrar till en tryggare stad

Stockholms stads trygghetsmätning och medborgarundersökning visar att den upplevda tryggheten varierar mellan bostadsområden. Stockholm brottas med problem kopplat till social hållbarhet såsom till exempel utanförskap och eskalerande gängvåld. Samtidigt har det säkerhetspolitiska läget försämrats och SÄPO bedömer fortsatt hotnivån som fyra på en femgradig skala. Kulturförvaltningens insatser för en tryggare stad under perioden handlar om såväl förebyggande, som aktiva trygghetsskapande åtgärder, bland annat genom att fortsätta delta i platssamverkan.

Ett starkt öppet och tryggt kulturliv bidrar till en tryggare stad. Kulturförvaltningen fokuserar under perioden på att utveckla sina egna verksamheter och evenemang ur trygghetsaspekten. Både genom anpassningar av den egna förvaltningens lokaler och erbjudanden, och genom stöd till andra aktörers platser och verksamheter där människor möter varandra och deltar i samhällslivet.

Att utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum är en särskild satsning under perioden. Kulturhuset Fanfaren som idag rymmer kulturskola och bibliotek är i behov av en större underhållsrenovering. Denna bör sammanfalla med en satsning på att utveckla verksamheten för att bättre möta invånarnas behov. Under 2024 har kulturförvaltningen undersökt behoven i området. Analysen visar att det finns behov av att möta en växande befolkning i Farsta, erbjuda attraktiva och tillgängliga aktiviteter för fler barn och unga, ge plats för lokala kultur- och föreningsverksamheter och eget skapande samt öka tryggheten i närområdet och bidra till ett mer attraktivt och levande centrum.

Det är fortsatt viktigt att säkerställa tillgängliga, funktionella och trygga biblioteksrum. Med erfarenhet från de trygghetsrenoveringar som genomförts ibland annat Skärholmen, Högdalen och Rinkeby finns koncept för hur andra bibliotek kan anpassas och göras tryggare. Behovet av kontinuerligt underhåll och modernisering av lokalerna är stort och kommer att bli större. Enheten för lokaler och säkerhet uppskattar underhållskostnaderna för nuvarande lokalbestånd 2026 - 2028 till 5,4 mnkr. Att skjuta upp underhållet kan bidra till högre kostnader för renovering på sikt. Möjligheten till trygghetsrenoveringar och fortsatt lokalutveckling begränsas dock av en snäv investeringsbudget på förvaltningen men också av begränsad möjlighet att bära ytterligare kapitalkostnader som följer då investeringar görs.

En stödgivning av skattemedel som förhindrar möjlighet till fusk och att pengar hamnar i organisationer som inte uppfyller demokratikraven är en förutsättning för att behålla tilliten till civilsamhällets aktörer. Arbetet med att säkra upp stödgivningen fortsätter med utveckling av de digitala systemen. Förvaltningen har under många år arbetat fram rutiner, kontrollsystem och en beredning som möter höga krav på en tillförlitlig stödgivning. Detta utvecklingsarbete sker löpande och effektiva kontrollfunktioner utvecklas.

Välfärdsbrotten ökar i samhället och arbetet med att skydda och demokratisäkra förvaltningens digitala verksamhetssystem fortsätter under kommande treårsperiod. Att säkra och samtidigt effektivisera de digitala verksamhetssystemen är nödvändigt för att behålla samhällets förtroende för stödgivningen. Dessutom behöver kulturaktörerna och användarna skyddas och känna sig trygga i förvaltningens system. Dessa insatser och förbättringsåtgärder kommer att innebära kostnader som behöver finansieras.

Kompetensutveckling som bidrar till ökad trygghet i tjänstemannarollen samt i bemötande och krisberedskap för medarbetare som möter besökare, gäster och elever i sin dagliga verksamhet samt för chefer är en annan prioritering för perioden.

Kulturförvaltningen bidrar till en öppen, jämställd och demokratisk stad

Biblioteken har genom bibliotekslagen ett viktigt demokratiuppdrag där tillgången till information och kunskap är grundläggande för att verka för fri åsiktsbildning och deltagande i det demokratiska samhället. Stockholms stadsbibliotek har en viktig roll i att skapa likvärdiga förutsättningar för alla stockholmare och är en viktig aktör för integration, digital inkludering och informellt lärande. Digitaliseringen kan göra kulturen mer tillgänglig och delaktig men också vidga klyftorna mellan mer eller mindre erfarna användare. Stockholms stadsbibliotek tar ett stort ansvar i att, genom exempelvis IT-handledning, överbrygga digitala klyftor och för att fylla det behov av digital medborgarservice som många idag saknar. Starka, ändamålsenliga bibliotek är en grundsten i en storstad i snabb utveckling. Medarbetarna har ett stort behov av ökad kompetens inom medie- och informationskunskap för att kunna möta de behov av samhällsservice som stockholmarna förväntar sig. Detta gäller inte minst i förståelsen och tillämpning av AI. Biblioteken behöver rustas för att vara fortsatt relevanta inom sitt demokratiarbete och som kunskapsresurs i samhället när digitaliseringen av samhällsfunktioner och mediekonsumtion accelererar.

Museerna har genom museilagen ett viktigt uppdrag att bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning i sin forsknings-, förmedlings- och förlagsverksamhet. Museer och konst vill därför fortsatt prioritera utvecklingsarbete för att stärka det publika erbjudandet och museets attraktionskraft, kunskapsuppbyggnaden och förvaltningen av samlingarna. Det handlar om utökade resurser för att bedriva en varierad och attraktiv utställnings- och programverksamhet, aktiv samlingsförvaltning och förstärkt kunskapsuppbyggnad samt om att utveckla museets gård som en arena för kulturupplevelser. För att öka museiverksamhetens tillgänglighet avser Stadsmuseet även att inrätta en pedagogisk resurs med fokus på att erbjuda verksamhet för människor runt om i hela staden.

Digitalisering

Ge stockholmare tillgång till utrustning och infrastruktur

Samhällets digitalisering innebär många möjligheter men också risk för utanförskap för dem som saknar tillgång till utrustning och infrastruktur. Här fungerar biblioteken som möjliggörare och erbjuder tillgång till information, läsning och teknik för lärande, deltagande i samhället, kommunikation med myndigheter i en tid då medielandskapet är i förändring. Den digitala klyftan rör såväl informationsutanförskap som tekniskt utanförskap och är väl synlig bland bibliotekets prioriterade målgrupper. Tillgång till datorer på stadens bibliotek är redan idag en ovärderlig resurs för att sänka de digitala trösklarna. Det råder ett underskott av offentligt tillgänglig IT-utrustning för stockholmarna och bibliotekets digitala erbjudande behöver utvecklas.

Stärka stockholmarnas medie- och informationskunnighet

I dagens överflöd av information är det viktigare än någonsin att alla har förmågan att ta till sig information, sätta den i ett sammanhang samt avgöra om den är korrekt. Bibliotekens arbete med att stärka stockholmarnas medie- och informationskunnighet är ett av bibliotekens bidrag till folkbildning i vår tid. AI-kommissionen pekar ut folkbiblioteken som en potentiell digital folkbildare men den digitala infrastrukturen för att möjliggöra detta saknas. Stockholms stadsbibliotek behöver kunna erbjuda tillgång till hårdvara och tjänster som idag inte ryms inom ordinarie rum- och funktionsprogram samt hårdvara för lokala språkmodeller eller AI-tjänster. Det finns ett behov av att utveckla någon form av digitalt folkbildningscenter kopplat till Stockholms stadsbibliotek. Detta för att kunna erbjuda en arena som är utbildad för att erbjuda teknik men även facilitera ett lärande. Ett digitalt center kan skapas i anslutning till ett av de existerande biblioteken.

Parallella satsningar på digitala och fysiska medier för att stödja mötet mellan bok och människa

Det finns ett stort behov av investeringar i digitala medier samt infrastruktur för förmedling och utveckling. Eftersom utbudet av fysiska och digitala medier ännu inte är likvärdigt kommer behovet av parallella satsningar på digitala och fysiska medier att kvarstå under överskådlig tid. På kort och medellång sikt leder detta sammantaget till ett behov av förstärkning av resurserna för medieinköp. Det behövs också infrastruktur och kompetens för den allt större användningen av digitala medier, digitala tjänster och digital läsinspiration. Samtidigt ska litteraturen levandegöras och synliggöras för stockholmarna. Det är mötet mellan bok och människa som är målet.

Skiftet av verksamhetssystem och införandet av ett logistiksystem kommer möjliggöra ytterligare erbjudanden för att använda bibliotekets tjänster. En mobil-app med vilken stockholmarna själva kan söka, registrera sina lån och hämta upp sin litteratur ökar möjligheterna till fler upphämningsställen. Det nya verksamhetssystemet möjliggör en sådan utveckling.

För att säkerställa långsiktigt bevarande, användande och tillgängliggörande av Stadsmuseets samlingar behövs resurser för nödvändig digital infrastruktur. Verksamheten behöver tillföras medel för att skapa en långsiktigt hållbar och utvecklingsbar digital infrastruktur.

Digital inkludering och deltagande i Kulturskolan

Kulturförvaltningen kan även vara en möjliggörare för digital inkludering och deltagande genom att skapa trygga, ledarleda i digitala miljöer inom till exempel Kulturskolan. För att kulturförvaltningen ska kunna omfamna nya kulturformer inom befintliga resurser och kärnuppdrag krävs dock både kompetenshöjande åtgärder, samverkan och resurser för investeringar i digitala verktyg.

Nödvändig digital infrastruktur för förvaltning och tillgängliggörande av museisamlingar

Samlingarna utgör en förutsättning för museets samlade verksamhet. För att säkerställa långsiktigt bevarande, användande och tillgängliggörande av Stadsmuseets samlingar och kunskap behövs resurser för fortsatt utveckling av nödvändig digital infrastruktur. När mer och mer material digitaliseras ökar också de löpande lagringskostnaderna avsevärt. Verksamheten behöver tillföras medel för att skapa en långsiktigt hållbar och utvecklingsbar digital infrastruktur.

Särskilda satsningar i stadens fokusområden

- Kulturförvaltningen arbetar under perioden för att förverkliga planer på en större scen i Kista. (Lokalt utvecklingsbehov)
- Att utveckla Kulturhuset Fanfaren i Farsta centrum är en särskild satsning under perioden. (Lokalt utvecklingsbehov)
- Kulturförvaltningen har etablerat ett samarbete med bland annat Tensta konsthall och FOLK i Skärholmen för att nå konstnärer på fler platser.
- Kulturförvaltningen har inlett diskussioner med Farsta stadsdelsförvaltning och stadsledningskontoret för utveckling av en kreativ nod i Fagersjö i Farsta. (Lokalt utvecklingsbehov)
- Kulturförvaltningen fortsätter under perioden att utreda idén om en utställningsnod i Skärholmen

4 Sammanfattande ekonomisk analys

Kulturförvaltningens kostnader bedöms öka under planperioden samtidigt som intäkterna ligger kvar på samma nivå. Det påverkar förvaltningens förutsättningar att bedriva verksamhet i dess nuvarande form inom tilldelad budgetram. Medel behöver tillföras inom flera områden för att verksamheten ska kunna bedrivas i full skala under planperioden 2026-2028.

Utöver investeringsplanen identifierar kulturförvaltningen flera investeringsprojekt som inte ryms inom investeringsplanen men som bedöms som nödvändiga för verksamheten.

Investeringar ger högre kostnader i form av avskrivningar och internränta och behöver rymmas i ordinarie driftbudget.

4.1 Drift

Kulturförvaltningens intäkts- och kostnadsberäkning för perioden 2026 - 2028 visar en

differens mot kommunfullmäktiges plan för perioden. Kostnadsutvecklingen är beräknad på nuvarande organisation. Kapitalkostnaderna är beräknade på pågående investeringar och ökar i samband med nya investeringar.

Mnkr	Budget 2025	Behov 2026	Behov 2027	Behov 2028
Kostnader	1 343,3	1 447,6	1 474,2	1 540,9
- varav kapitalkostnader	23,9	21,3	17,0	17,6
Intäkter	-98,4	-98,4	-98,4	-98,4
Netto	1 244,9	1 349,2	1 375,8	1 442,5
KF:s plan		1 241,4	1 241,4	
Differens mot KF:s plan	1 244,9	107,8	134,4	

Lokalkostnader

Kulturförvaltningen räknar med betydande lokalkostnadsökningar de kommande åren. Detta med anledning av stadens pågående renoveringar av Asplundhuset och planerade renovering av Liljevalchs konsthall (Bergstenshuset), samt omlokaliseringen av Medeltidsmuseet. Nivån på internränta samt ökade el- och driftskostnader gör att lokalkostnaderna beräknas öka väsentligt.

- **Asplundhuset** - Under perioden genomförs en nödvändig utökad renovering och verksamhetsanpassning av Stadsbiblioteket vid Odenplan (Asplundhuset) vilket skapar helt nya förutsättningar för stadens största bibliotek att möta stockholmarnas behov av relevanta bibliotekstjänster. Under 2027-2028 kommer de nya hyrestilläggen att bli en realitet.
- **Liljevalchs konsthall (Bergstenshuset)** - Efter Vårsalongen 2026 finns planer på att evakuera Bergstenshuset för renovering av bland annat tak, ventilation, el samt en tillgänglighetsanpassning. Återinflyttning planeras till den 1 januari 2028.
- **Medeltidsmuseet** - Medeltidsmuseet etableras i Börshuset vid Stortorget och därmed skapas ett högkvalitativt museum om medeltiden och Gamla stan, i stadens äldsta kärna. Medeltidsmuseet behöver flytta då riksdagsförvaltningen ska disponera museets nuvarande lokaler för sin verksamhet.

De hyreskostnader som följer med renoveringar som dessa är omfattande, och det är en förutsättning för verksamheterna att kulturförvaltningen kompenseras för dessa ökade kostnader.

Underhåll och lokalutveckling

Det är viktigt att säkerställa tillgängliga, funktionella och trygga rum i kulturförvaltningens verksamheter. Behovet av kontinuerligt underhåll och modernisering av lokalerna för bibliotek och kulturskola är stort och kommer bli större. Att skjuta upp underhållet leder på sikt till högre kostnader för renoveringar.

Digitalisering

För att kunna ta till vara på de möjligheter som digitaliseringen kan innebära behövs ökade satsningar på digitaliseringen i kulturförvaltningens samtliga verksamheter. Det handlar om

att skapa en digital infrastruktur för att bevara och tillgängliggöra museisamlingar, möjliggöra digitalt deltagande i Kulturskolan men också som verktyg för att göra kulturen tillgänglig för fler och inte minst för äldre stockholmare. Samtidigt innebär digitaliseringen i samhället också en risk för utanförskap för de som saknar tillgång till utrustning och infrastruktur, här spelar biblioteken en viktig roll som folkbildare. Men för att nå dit krävs satsningar på exempelvis verksamheternas digitala utrustning och infrastruktur, kompetenshöjande insatser samt resurser för att möta stockholmarnas behov.

Kulturstöd

Det statliga kulturstödet minskar och det påverkar såväl kulturskolan som biblioteken. Kulturstöden har under åren möjliggjort verksamhetsutveckling som annars inte skulle varit möjlig att genomföra inom ramen för avdelningarnas ordinarie budget. När dessa stöd minskar så minskar också verksamheternas ekonomiska möjligheter till verksamhetsutveckling.

Intäkter

Kulturskolan har fått i uppdrag att se över kulturskoleavgifterna. En förändrad avgiftsstruktur med bibehållet uppdrag kan medföra behov av tillskott av medel under kommande treårsperiod.

Kulturskolans chefsstruktur

Kulturskolan avslutar arbetet med kulturskoleplanen under 2025 och kommer därefter att implementera förändringar i verksamheten, såsom en förändring av chefsstrukturen. För att tillse att tillräckligt chefsstöd finns för stora personalgrupper kommer en tillförsel av medel behövas.

4.2 Investeringar

Kommunfullmäktiges förslag till investeringsplan för 2026 och 2027 är antagen i samband med beslutet om verksamhetsplan 2025.

Investeringsplan, mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utgifter	23,3	6,3	6,3
Inkomster	0	0	0
Netto	23,3	6,3	6,3

Utöver investeringsplan identifierar förvaltningen flera investeringsprojekt som inte ryms inom investeringsplanen men som bedöms som nödvändiga för verksamheten. Det finns ett växande behov av ett kontinuerligt underhåll och modernisering av kulturförvaltningens lokaler.

Flera av Kulturskolans och bibliotekens lokaler är kraftigt eftersatta vad gäller underhåll och funktionalitet. Det finns stora behov av renovering, lokalanpassning, brand- och säkerhetsinvesteringar, tillgänglighetsanpassning samt teknisk hårdvara för anpassning av den digitala verksamheten.

Det är fortsatt viktigt att säkerställa tillgängliga, funktionella och trygga biblioteksrum. Med erfarenhet från de trygghetsrenoveringar som genomförts i biblioteken i bland annat Skärholmen, Högdalen och Rinkeby finns koncept för hur andra bibliotek kan anpassas och göras tryggare. Möjligheten till ytterligare trygghetsrenoveringar och fortsatt lokalutveckling begränsas dock av en snäv investeringsbudget men också av begränsad möjlighet att bära ytterligare kapitalkostnader som följer då investeringar görs.

Medeltidsmuseet ska omlokaliseras från sina tidigare lokaler då riksdagsförvaltningen ska disponera dessa för sin verksamhet. De nya lokalerna vid Stortorget mitt i Stockholms medeltida kärna är väl lämpade för ändamålet men medför höga investeringskostnader för anpassning av de nya lokalerna.

Förvaltningen tilldelas årligen medel till konstinköp och för renovering av konst på allmän plats. Tilldelningen har varit oförändrad under flera år. För att tillgodose behovet behöver medel tillföras.

Förvaltningens investeringsmedel i plan är mycket begränsade. Detta utgör ett hinder för att tillgodose det akuta underhållsbehov som finns. Förvaltningen har ett ökat fokus på kostnadsmedvetenhet och prioriterar investeringsprojekt för att begränsa utgifterna. Kapitalkostnader för tillkommande investeringsbehov ingår inte i kostnadsberäkningen för driftbudget.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Sammanfattning

Lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för att kunna planera det långsiktiga behovet av lokaler i staden. Kulturnämndens och övriga nämnders lokalförsörjningsplaner ska tillsammans utgöra grunden för stadens övergripande lokalresursplan.

Kulturnämnden har drygt 90 hyresavtal i staden, med en total yta på 70 000 kvadratmeter. Lokalerna används som bibliotek, kulturskolor, museer och administrativa kontorslokaler. Den totala hyreskostnaden beräknas uppgå till cirka 200 mnkr år 2025.

Kulturförvaltningen står inför betydande kostnadsökningar för sina stora och komplexa lokalprojekt. Fastighetskontoret har genomfört en förstudie gällande Bergstenshuset som är en del av Liljevalchs konsthall. Bergstenshuset har visat sig ha ett omfattande behov av teknisk upprustning. Kulturnämnden och fastighetsnämnden har fattat beslut om att utreda åtgärder för renovering av byggnaden. De initiala utredningarna indikerar en betydande investeringsutgift och högre hyreskostnader för kulturförvaltningen.

Medeltidsmuseet planeras att flytta till nya lokaler i Börshuset. Omlokaliseringen är ett komplext projekt och kommer att innebära en betydande investeringsutgift och högre hyreskostnader för kulturförvaltningen.

Renoveringen av bibliotekslokalerna i Asplundhuset medför en hög investeringsutgift och resulterar i betydande hyresökningar för kulturförvaltningen.

Under 2024 genomförde kulturförvaltningen en underhållsinventering av bibliotekens och

kulturskolans lokaler. Inventeringen visar på ett omfattande behov av inre underhåll. Kulturförvaltningen behöver ta fram en strategisk plan för att hantera underhållsskulden på längre sikt.

5.2 Planeringsförutsättningar

Kulturförvaltningen driver flera stora och komplexa lokalprojekt. Liljevalchs konsthall har fortfarande pågående garantiärenden efter uppförandet av den nya konsthallen. Utfallet av dessa ärenden kan påverka verksamheten i Liljevalchs+.

Fastighetskontoret planerar en teknisk upprustning av Bergstenshuset, inklusive byte av ventilations- och klimatsystem. Eftersom Bergstenshuset och Liljevalchs+ har gemensamma tekniska system, kan upprustningen också påverka driften av Liljevalchs+. Under renoveringen kommer Bergstenshuset att behöva stängas helt eller delvis, vilket kräver ersättningslokaler för personalutrymmen, verkstad, konsthållning och viss utställningsverksamhet. Stängningen medför även ett intäktsbortfall under perioden som Bergstenshuset renoveras.

Omlokaliseringen av Medeltidsmuseet till Börshuset är ytterligare ett stort och komplex lokalprojekt. Omlokaliseringen kommer att generera en hög investeringsutgift och därmed betydande kostnadsökningar för kulturförvaltningen.

5.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Kulturnämndens totala hyreskostnader beräknas uppgå till cirka 200 mnkr 2025, vilket motsvarar cirka 16,5 procent av kulturförvaltningens totala budget.

Kulturförvaltningen räknar med en betydande hyresökning från och med 2028. Då avslutas två stora lokalprojekt, Asplundhuset och Bergstenshuset. Asplundhuset beräknas bli klart i slutet av 2027 och redan från Q3 2027 kan kulturförvaltningen få en ökad kostnad. Omkring 2030 uppskattas omlokaliseringen av Medeltidsmuseet vara avslutad. Även den kommer att innebära betydande hyresökningar för kulturförvaltningen.

Kulturförvaltningens hyreskostnader efter 2030 beräknas uppgå till omkring 20 procent av kulturnämndens nuvarande budget. Redan nu betalar kulturförvaltningen betydande tilläggshyror för Liljevalchs konsthall och kommer att göra det för Asplundhuset. För alla dessa hyresobjekt är fastighetskontoret hyresvärd.

Tilläggshyran för Liljevalchs konsthall

Det är svårt att bedöma storleken på den framtida investeringsutgiften för Liljevalchs (Bergstenshuset). Kulturförvaltningen bedömer att det innebär en betydande ökning av den nuvarande stadsinterna hyran.

Den kommande tekniska upprustningen av Bergstenshuset innebär bland annat utbyte av ventilation- och klimatsystem, utbyte av elinstallationer, och tillgänglighetsanpassning av utställningslokaler. I projektet utreds även möjligheterna att uppföra en ny skaparverkstad för barn och unga i Bergstenshuset.

Liljevalchs+ har garantiärenden kvar som behöver åtgärdas efter att den nya konsthallen uppfördes. Arbetet med garantiärenden hanteras av Liljevalchs, fastighetskontoret och

leverantören Peab som uppförde Liljevalchs+. Fastighetskontoret utreder även det nuvarande klimatsystemet i Liljevalchs+. Dessa åtgärder kommer också att generera ökade lokalkostnader för kulturförvaltningen.

Tilläggshyran för Stockholms stadsbibliotek

Det återstår fortfarande ett omfattande renoveringsarbete av Asplundhuset (Stockholms stadsbibliotek). Den preliminära bedömningen är att den totala investeringsutgiften för Asplundhuset kommer att uppgå till omkring 400 mnkr. Det kommer innebära betydande kostnadsökningar för kulturnämnden, det preliminära utfallet visar att hyran kommer att öka med 31 mnkr om året.

Kapitalkostnaderna som kan kopplas till stadens stora investeringar i Asplundhuset kommer utgöra en väsentlig ekonomisk utmaning för kulturförvaltningen, både under och efter renoveringen.

Lokaler som kan sägas upp inom tre år

Inom en treårsperiod kan omkring 89 procent av kulturnämndens hyresavtal sägas upp eller omförhandlas, av oss som hyresgäst eller av hyresvärden.

5.4 Samverkan

Kulturförvaltningen önskar samutnyttja sina verksamhetslokaler med andra fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar. Idag finns det etablerade samarbeten mellan medborgarkontor och bibliotek i Tensta, Blackeberg, Hässelby Gård och Älvsjö. Det finns även en samverkansöverenskommelse mellan kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen om att Kulturskolan ska få hyra befintliga skollokaler. Kulturskolan behöver fortsätta att fördjupa samverkan med utbildningsförvaltningen och etablera samverkan med friskolor och andra förvaltningar för att identifiera och nyttja eventuella samlokaliseringsmöjligheter. Avsikten är att utöka verksamheten.

5.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet

5.5.1 Nuläge 31 januari 2025

Kulturförvaltningen befinner sig i en uppstartsfas med två stora lokalprojekt. Under året kommer utredningsbeslut att fattas gällande omlokalisering av Medeltidsmuseet. Ett inriktningsbeslut som rör Bergstenshusets tekniska upprustning kommer att fattas under 2025. Flera mindre lokalprojekt i form av hyresgäst Anpassningar kommer att genomföras under året, bland annat Bromma kulturskola och Gröndals bibliotek.

Lokalbehov för våra verksamheter (renovering och underhåll)

Kulturförvaltningen genomförde 2024 ett arbete med att kartlägga förvaltningens behov av inre underhållsarbeten för bibliotekens och kulturskolans lokaler. Förvaltningen uppskattning är att kostnaderna för att åtgärda brister i lokalernas inre underhåll uppgår till omkring 35 mnkr under perioden 2026–2028. Förvaltningen är väl medveten om att det bristande underhållet i lokalerna kan leda till höga renoveringskostnader på sikt, om underhållet fortsätter vara eftersatt.

Planerade projekt 2025

- Stadsbiblioteket (Asplundhuset). Omfattande renoveringar pågår och Stadsbiblioteket beräknas öppna igen 2027–2028.
- Teknisk upprustning av Bergstenshuset (Liljevalchs konsthall). Omfattande renovering av Bergstenshuset planeras. Inriktningsbeslut våren 2025.
- Omlokalisering av Medeltidsmuseet. Ett utredningsbeslut kring omlokalisering ska fattas under första halvåret 2025.
- Scenen i Kungsträdgården. En förprojektering av upprustningen av scenen har påbörjats.
- Gröndals bibliotek. Bibliotekslokalen ska renoveras delvis tillsammans med hyresvärden. Biblioteket ska förberedas för att kunna erbjuda Meröppet.
- Kista bibliotek. Vissa lokalanpassningar kommer att ske i lokalen för att öka tryggheten för personal och besökare. Även viss ytrenovering kommer att ske av lokalerna.
- Enskede bibliotek - återflytt. Biblioteket har haft en ersättningslokal eftersom fastighetsägaren Micasa har genomfört en större renovering av fastigheten. Bibliotekets ursprungliga lokal ska återställas av Micasa innan återflytt kan ske.
- Bromma Kulturskola. En hyresgäst Anpassning görs. Verksamheten stänger kulturskolans lokaler från maj till augusti och startar igen i september, höstterminen 2025.

Trygghetsskapande åtgärder

Kulturförvaltningens verksamhetslokaler ska upplevas som trygga och säkra. Förvaltningen ska vidta åtgärder för att minska uppkomst av oväntade eller oönskade händelser som kan upplevas otrygga för besökare och medarbetare. Exempel på sådana åtgärder är kontinuerligt underhåll, lås, larm och passersystem, samt lokalanpassningar som motverkar risken för brottslighet. Ett projekt pågår under 2025 inom SBA för att förenkla arbetet med SBA ute på plats för verksamheterna.

5.5.2 Behov och planering av lokaler för år 2026-2033 (första planeringsperioden)

- Stockholms stadsbibliotek - Asplundhuset. Renoveringar pågår och beräknas öppna igen 2027 – 2028, under ombyggnationstiden hyr kulturnämnden evakueringslokaler.
- Medeltidsmuseet har nu lämnat sina tidigare lokaler, en nyetablering planeras i Börshuset vid Stortorget. Ett utredningsbeslut kommer att gå upp till nämnd innan sommaren, efter det kommer kulturförvaltningen tillsammans med fastighetskontoret ta fram en tydligare tidsplan.
- Bergstenshuset (Liljevalchs konsthall). Omfattande renovering planeras över tid med preliminär start under perioden 2026 och klart under 2028.
- Liljeholmens bibliotek. En testbädd för biblioteks- och kulturverksamhet etablerades 2024 och det nya bibliotekslabbet arbetar med att identifiera prototyper för bibliotekstjänster i nära medborgardialog. Projektet löper till och med 2027. Parallellt arbetar kulturförvaltningen med att ta fram underlag för en större biblioteks- och kulturnod i Liljeholmen.

- Fanfaren (Farsta). För närvarande utreds möjligheterna att utveckla biblioteket och kulturskolan till en gemensam biblioteks- och kulturnod. Utredningen sker i enlighet med stadens ambition att etablera en biblioteksnod i varje stadsdel samt tillvarata möjligheterna till ett kulturhus i Farsta.
- Bredäng. Biblioteket är idag ett av de mest besökta sett till yta, likaså är det prioriterat att se över möjligheten att utöka storleken på biblioteket för att stärka biblioteket som nodbibliotek och om möjligt få bättre kontakt med markplan för att öka synlighet och kunna ge bättre service.
- Odenplan. Kulturskolan söker lokal på Östermalm som kan ersätta lokalen vid Odenplan, där endast en begränsad del av Kulturskolans ämnen kan erbjudas. Målet är en kulturskolelokal som kan erbjuda alla Kulturskolans ämnesinriktningar på samma, eller mindre antal kvadratmeter, gärna i samverkan med annan aktör.
- Hägerstensåsen. Planen är att flytta tillbaka efter renoveringen. Kulturskolans lokaler väntar på renovering, vilket kommer att göra att kulturskolan under perioden behöver ersättningslokaler.

5.5.3 Behov och planering för lokaler år 2034-2045 (andra planeringsperioden)

Inga kända behov av lokalförändringar.

6 Övriga redovisningar

Samverkan

Avtalet mellan kulturnämnden och Kulturhuset stadsteatern AB avseende intäkter och kostnader av administration av bibliotekssystemet måste omförhandlas i grunden. Detta är till följd av investerings- och driftskostnader för de nya systemen samt andra förändringar som skett sedan det ursprungliga avtalet 2013 upprättades.

Medborgarbudget och medborgarinflytande på biblioteken

År 2024 etablerades en testbädd för biblioteksverksamhet i Liljeholmen där verksamheten och lokalens utformning växer fram genom att undersöka medborgarnas biblioteksbehov. Verksamheten förväntas vara i konstant utveckling under projektperioden som sträcker sig till och med 2027. Målet är att identifiera vilken biblioteksverksamhet som är efterfrågad och använda kunskapen vid utformningen av en större biblioteks- och kulturnod. Här ska även former för samverkan med det fria kulturlivet, stadsdelen samt kulturskolan utforskas genom ständiga förbättringar och medborgarinflytande i linje med Stockholms stads kvalitetsprogram.

Inom Fokus Järva planerar biblioteken att genom fördjupad medborgardialog och stadsdelssamverkan stärka innehållsutbudet kopplat till aktuella samhällsfrågor, samhällsservice och personlig utveckling. Detta kopplas primärt till barnverksamhet, i form av läsfrämjande- och språkutvecklande insatser på fritiden, och till familjesamlande aktiviteter identifierade i samtal med de boende i området.

Båda initiativen bygger vidare på Stockholms stadsbiblioteks omfattande kompetensutveckling inom metoder för användardriven verksamhetsutveckling och

tjänstedesign/UX och konkretiserar hur stadens kvalitetsprogram kan omsättas i praktiken.

Medborgarbudget och medborgarinflytande i Kulturskolan

Kulturskolan har en beslutad strategi för barn och ungas delaktighet och inflytande. Kulturskolan har sökt och fått bidrag beviljat för en satsning inom inkludering och delaktighet för stadens barn och unga med särskilt fokus på deltagarinflytande, barnrätt, integration, normkritik, hbtqi och antirasism samt målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Inom satsningen möjliggörs olika sätt för stadens barn och unga att vara delaktiga i att forma verksamheten.

Barnkonventionen ska synliggöras inom Kulturskolan på individ-, grupp- och organisationsnivå. Barnkonventionen som begrepp är etablerat hos många pedagoger och medarbetare inom Kulturskolan. Hur arbetet med barn och unga ska fortlöpa och genomföras i hela organisationen behöver definieras.

Under 2025 ska Kulturskolan arbeta med att ta fram modeller för deltagardrivet innehåll. Genom fokusgrupper och i planerat samarbete med KNUT kan Kulturskolan engagera fler äldre unga som även är underrepresenterad grupp inom verksamheten. Kulturskolans Orkesterskola/ El Sistema fortsätter sitt arbete med ett ledarskapsprogram för orkesterskolans äldre deltagare. Där får deltagarna möjlighet att utveckla förmågan att förebygga och leda yngre deltagare samt planera, genomföra och utvärdera processer. Ledarskapsprogrammets ungdomar har bildat en styrelse och förening, Orkesterföreningen CO. Styrelsens arbete har haft fokus på att stärka orkestermedlemmarnas delaktighet och inflytande.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-04-11
Lena Nilsson, Avdelningschef	2025-04-11